

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

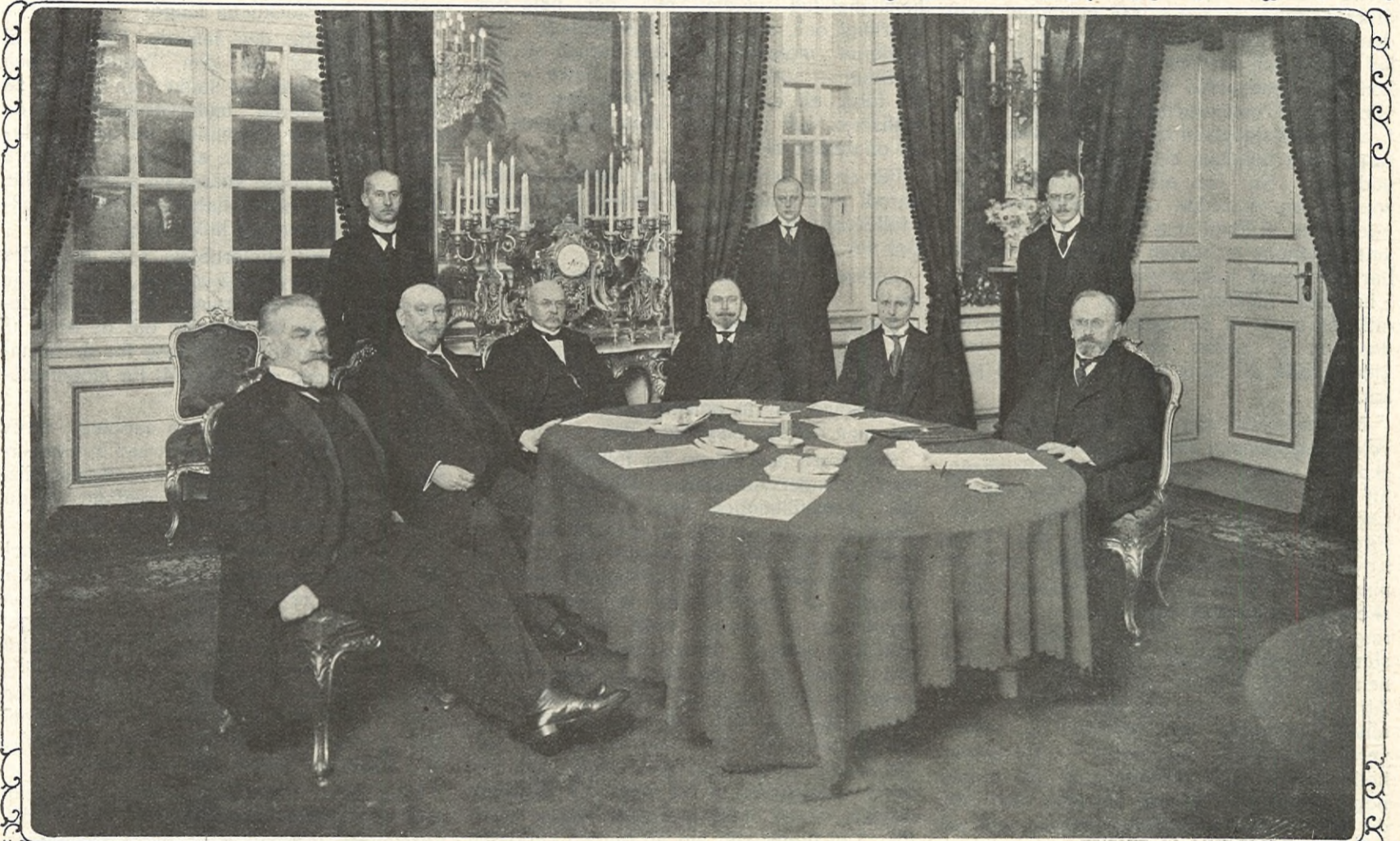
HÖG-**MAN**

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 19 MARS 1916.

HUFVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
ELIN WAGNER.

MINISTERMÖTET I KÖPENHAMN

Det första sammanträdet i Kristian VII:s palats. De deltagande ministrarna äro från vänster till höger: K. Wallenberg, L. Ihlen,

DEN SKANDINAVISKA MINISTERKONFERENSEN I Köpenhamn den 9-11 mars, därvid Nordens regeringschefer och utrikesministrar samlades för att överlägga om gemensamma intressen och besluta om gemensamma åtgärder där så ske kunde, utgör ett nytt led i de tre rikenas sträfvän att hålla samman utåt. Trots att intressena i många fall äro skilda finnes det dock hos de tre folken en stark känsla af ett enighet och samhörighet är deras bästa värn under den nuvarande världskrisen. Enligt den utfärdade kommunikén ha också "förhandlingarna ytterligare befestat det goda förhållandet mellan de tre rikena och gifvit ett nytt uttryck för önskan om upprätthållandet af en lojal och opartisk neutralitet".

Många fredsvänner hade väntat af ministermötet ett initiativ i

Kristian VII:s palats. Damgaard foto.

G. Knudsen, C. Th. Zahle, E. Scavenius och H. Hammarskjöld. I bakgrunden de tre sekreterarne. Elfelt foto.

syfte, som icke blott tjänade att styrka den skandinaviska neutraliteten utan att återställa freden i det af undergång hotade Europa. Konferensen fick också från olika håll mottaga uppfordringar till en sådan handling. Den uppvaktades af en deputation från Fordkonferensen i Stockholm, som i kraftiga ordalag väddade till den att inbjuda de öfriga neutrala regeringarna till en maktkonferens, och af en kvinnodeputation, representerande de danska, norska, svenska, holländska och schweiziska kvinnokommittéerna för varaktig fred, som riktade till den samma vädjan.

Regeringarna kunna också vara övertygade om, att den dag de besluta sig för ett initiativ till neutral konferens, komma de att mötas af uppriktiga sympatier bland fredsvänner öfver hela världen.

I ETT SALLSKAPLIGT SAMKVAM HAR-omdagen kom en af deltagarna att, af någon förefintlig anledning, yttra:

"Tänk hvad det ändå är bra mycket roligare att vara skolbarn nu än förr i världen! Det tages, synes det mig, till och med alltför mycken hänsyn till roligheten. Det är den främsta synpunkten, och arbetets pliktfulla allvar är man rädd både att fordra och framhålla."

Talaren möttes emellertid ögonblickligen af en storm af motsägelser:

"Hur kan ni påstå, att skolbarn nu ha roligare än vi hade, eller att de öfver hufvud taget ha roligt alls i skolan! Först och främst pressas de ända ifrån de förberedande klasserna oändligt mycket hårdare. Vår s. k. öfveranstängning var ju ren maklighet emot den nutida. En gymnasist t. ex. har en mycket längre och intensivare arbetsdag än hvilken vuxen människa som helst intellektuellt eller som kroppsarbetande verksam. Tänk t. ex. på välsignelsen af de forna dåliga lärarna, som nutidens skolungdom helt måste undvara. Nu äro alla högt kvalificerade specialister, beredda att knuffa fram sitt eget ämne så långt som möjligt och proppa i sina lärjungar en massa onödig och obrukbar detaljerad fackkunskap. Lärarna täfla i hetsande fackdressyr. Nej, om jag kunde hitta en skola af det gamla slaget med alla dess s. k. olater, så skulle jag med glädje sätta dit mina barn, i synnerhet pojkar."

Beaktansvärdt nog var det de närvarande vetenskapsmännen som ifrigast slog ned på skolorna, under det att vi vanligt folk ansåg, att på det hela taget mycken verklig förbättring inträdtt sedan vår egen skoltid. Vi anförde t. ex., att för den som nu läser Ellen Keys i Barnets århundrade (1900) framställning om dåtidens skolväsen, "själamorden i skolorna", som hon kallar den — en skildring à la Dantes Inferno —, springer den starka svartmålningen långt mer i ögonen än vid bokens första framträdande. Att den då togs på så mycket mera allvar bevisade, att mycket nu måste vara annorlunda och bättre. — Det framhölls vidare under diskussionen, att skolan nog i allmänhet anpassar sig efter tiden och de för den karaktäristiska krafven och på det hela är sådan den bäst passar tidens barn.

Det ena ordet gaf det andra, och småningom upprullades skolfrågan i så godt som hela sitt omfång. Bl. a. byttes meningar om valfriheten, som några ville ha långt vidsträcktare, andra däremot inskränka. De senare varnade för en alltför tidig specialisering, som framalstrar ensidigt arbetande maskiner i stället för bildade individer och hvarigenom den allmänna bildningsnivån småningom sänkes mer och mer. Det framhölls, att en s. k. "all-round man" även inom sitt speciella fack är dugligare, mångsidigare, rikare på initiativ och kan från andra områden öfverflytta och på sitt begränsade verksamhetsområde tillgodogöra sig värden på ett helt annat sätt än den som utanför sitt eget fack står på den mer och mindre totala utbildningens nivå.

Så talades där om "studentexamens skan-

dalösa förenkling" och om universitetslärares rätt för att ej säga plikt att — som skett i ett visst sammanhang i Uppsala — låta de nya studenterna undergå en inträdespröfning innan de släppas fram till den akademiska undervisningen.

"Ja, men," invände någon, "för att nu återgå till skolorna, tänk så mycket intressantare läroböckerna äro och hur mycket roligare lektionerna förefalla."

"Ja, den där roligheten," svarades, "som i synnerhet anses böra utmärka de första skolåren, är den inte åtskilligt konstlad? Det hör till att både elever och lärare skola spela gladt öfverraskade öfver ett resultat som alla känna till på förhand; faktiska upplysningar skola meddelas och mottagas med ett slags hemlighetsfull glädje, och det hela blir överkligt och, som sagdt, förkonstlad. Den moderna metoden att lära barnen se och iakttaga — som det så vackert heter — har till följd, att de enklaste företeelser systematiseras och i barnens mun återgifvas på ett onaturligt sätt.

För en tid sedan stod i en tidning en liten parodi med anledning af förslag att barnen i folkskolan skulle undervisas i bärplockning. Det var något i den här vägen:

Läraren: "Vet Anna hvad detta bär kallas?"

Anna: "Ett blåbär."

Läraren: "Hur skall man bära sig åt för att plocka detta bär?" — O. s. v.

Parodien var ju ganska grof om man så vill, men det låg åtskilligt i den.

Och förra året utkom för folkskolans räkning en undervisningslära i Hemortskunskap, där framställningen visst ej var afsiktligt parodisk, men där den så mycket mera parodierade sig själf. Jag erinrar mig t. ex. att där upplystes om att skolvandringen bör föregås af undervisning om hur man vid öfvergång af gatorna skall undvika kollision med åkdon. (Boken fanns till hands i den familj där diskussionen fördes, togs fram och blef ordagrant citerad.) "Hälsst bör man söka," står det, "att komma fram bakom åkdonet; då detta med hänsyn till andra åkdon ej låter sig göra måste man beräkna hastigheten af sin egen och åkdonets rörelse, så att man verkligen hinner framför. Det ligger vikt vid att barnen verkligen en gång tänkt här öfver." — Om väderstrecken hette det: "Begreppet väder-

Ärade kvartalsprenumeranter.

erinras om att nytt kvartal nu tillstundar, hvadan det är nödvändigt, för undvikande af afbrott i expeditionen, att prenumerationen skyndsammast verkställles.

streck må vara nog: norr, söder, väster — sådana namn kunna godt anstå till slutet af andra eller tredje skolåret." Och ej sämst är följande förhållningsregel: "Vid bearbetningen å skolrummet böra inga exakta definitioner på ö, halfö, skär, vik, sund o. s. v. inläras. Barnen få afgifva förklaringar i öfvingna ordalag, göra omskrifningar flerfaldiga gånger samt göra teckningar och modeller, så att lärarinnan förvissas om att de ha en klar föreställning om de ifrågavarande geografiska begreppen". Men samma barn, som skola förskonas från något så obegripligt som t. ex. definitionen att "en ö är ett land på alla sidor omflutet af vatten" och i stället "afge förklaringar i öfvingna ordalag" om detta geografiska begrepp, skola medels skala räkna ut södra järnvägstunnelns vid Stockholm längd!

"Ja," fortsatte den talande, "där har ni några exempel på den "naturliga" och "glada", för barnens tanke och fantasi så gifvande modärna undervisningen. I de lägre klasserna förspilles tid med upptagande och utvecklande af alldeles självklara saker — i de högre inläres en massa för tid, gärning och personlighetsutveckling fullständigt gagnlös specialkunskap."

Bland andra skolproblem som dryftades var äfven naturvetenskapernas, som många hoppades i en nära framtid förestående de-troniserad från det högsäte där de bredt ut sig allför mycket till förfång för de humanistiska ämnena och särskildt för modersmålet.

Äfven samskolan var på tapeten. Hvad som säges för och emot den har ju emellertid så nyligen varit föremål för offentlig diskussion och är ju af sådant omfång, att det i detta sammanhang får lämas å sido.

Under denna diskussion, som jag här helt läft skisserat, kan man säga, att alla åsikter hade sina representanter: från dem som mena att skolliden ändå är lifvets lyckligaste och att nutidens ungdom är bättre rustad för lifvet och i besittning af mer verkligt lifsbruklig kunskap än förr och till dem som ännu i likhet med hvad Ellen Key åtminstone förr gjorde, anse, att skolornas verksamhet är i främsta rummet själsmördande.

Utan att i detta sammanhang vilja ange några personliga synpunkter har jag fört diskussionens innehåll inför Iduns stora läsekrets, i tanke att uppslaget möjligen skulle kunna ge anledning till ett eller annat ord ytterligare i den fråga som jag i rubriken gifvit attributet evig.

*

I anslutning till den ärade artikel författarinnans här ofvan antydda mening, att de gjorda uttalandena kunde fresta andra för ämnet intresserade personer att bryta en lans för sina åsikter angående skolundervisningsproblemet, förklara vi, att vi gärna skola bereda plats för korta inlägg, som ge några nya synpunkter att utgå ifrån.

RED. AF IDUN.

IDUNS KOKBOK

AF
ELISABETH ÖSTMAN.

är den bästa kokbok för det svenska hemmet.

4:de upplagan nu utkommen.
30 tusen ex. Pris Kr. 5:50 inb.

S:ta Birgittaskolan

Linneutstyrslar

Textilarbeten

Regeringsgatan
19-21

Handsydda
linneblusar

Snapshots från Haparanda just nu.

AF HILDUR BRETTNER.

Femton minuters rast på bron.

DET ÄR PÅ GÅNGBRON MELLAN Haparanda och Torneå en solklar februaridag. De små gränssfäderna hälsa hvarandra med blänkande solreflexer på fönsterrutorna. Breda vägar på älven med blålysande, glattslipade spår binda dem ytterligare samman. Och där på vägarna glider strömmen fram, strömmen, som är sagolik och som man inte tröttnar att följa. Denna oerhörda godstransport mellan Sverige och jätteriket — aldrig får en utomstående bättre föreställning om den än vid en stunds rast på bron. Det är lätt att på en kvarts femma räkna öfver hundra foror, som färdas och mötas. Gods och varor, post och de tallösa skindorna med paket till krigsfångarna.

Men det ligger något af fest öfver tåget där det drar fram i det sollysta hvita under den klarblå himmelen. Klockornas pinglande, de höga rankbågarna öfver hästarna och last but not least, det goda humöret, som lyser från hvarje fora.

Ack, Per Persson från Koivukylä i Hieta-niemi, som sökt dig hit med din pigga lilla bruna Pälle, aldrig ha väl dina små ögon slutits till djärfvare drömmar än dem, som verkligheten nu realiserat. I regel fem kronor för hvarje fora och om du kostar på Pälle litet hafre, så gör han gladt tjugu lurer om dagen.

Men de betänksamma skaka på hufvudet. Inte öfver dig, Per Persson, nej öfver andra mindre förståndiga än du. De säga att norrbotten inte tål vid alltför stora och lätt vunna förtjänster. De tala om nödåret, då han blef så bortskämd, att han sedan en längre tid endast satt och gapade och väntade att stekta sparfvor alljämt skulle komma flygande. De berätta om de små "nödårsprinsarna", som ännu blänka fram här och där i obygd, små parflar, bristfälligt skylda af rudimenten af de många kavajkostymerna med granna, blanka knappar, som snälla stockholmsdamer sände upp, som aldrig få något annat, därför att deras mamma under nödårets gyllene dagar glömde konsten att sy.

Men vi tro, att det inte är så farligt

som det låter. Vi tro, att de utsläpade, i förtid åldrade mödrarna i de grå, solfattiga gårdarna däruppe, alljämt kunna sy, om de blott ha något att sy af, att brukarna af de magra frosbundna vidderna i regel ha det nog så strejligt — äfven under ett nödår. Vi unna er hjärtligt er goda förtjänst. Ja, vi äro glada åt, at en del af guldet tvingas att flyta ut till edra fickor. Eljes skulle all champagne gå åt i Haparanda! Och vi här nere vilja så gärna ha en smula med.

Men förlåt, Per Persson, att jag uppehållit dig. Sjutton foror ha hunnit förbi dig på de här tre minuterna. Lef väl, Per Persson — men akta slantarna. Tänk på, att världsfreden hotar också dig.

Visitation vid gränspasseringen.

En liten trind, tysk musikdirektör skall passera med medlemmarna af sitt kapell. Men allt, som kan falla under benämningen papper tages misstroget i beslag af gendarmerna, och noter är odisputabelt papper. Den lille tysken strider en förtviflans strid för sina slitna solkiga musikalier.

"Aber meine gute Herren — jag bedyrar, det finns inte ett ord, som är farligt — och meine Herren, det är allt hvad vi ha att lefva på — jag är fattig."

Han tigger särskildt för ett litet ljusrött häfte.

"Sehen Sie, meine Herren — dedikation från kompositören — jag kan få två hundra mark för det i Osterrike — wienarna äro galna i honom — wienskorna i synnerhet — och, meine Herren, det är möjligt, att jag kan få mycket mer än två hundra."

Men då han inte ens kan rädda det ljusröda, brister den lille mannen i gråt. Men nu är han ond, han är arg som ett bi, men han skuffas vidare och efter honom de sex bleka medlemmarna af hans kapell. De dra bort öfver den långa bron mot svenska sidan, direktören alljämt i teten, gestikulerande, som om han anförde en hel orkester.

Men på kvällen flamar ett bål ute på älven. Det är de sista dagarnas skörd af beslagtaget papper, af allt det tänkbara och otänkbara, som fallit under den rubriken, som nu oskadliggöres.

Det är böcker, tidningar, tidskrifter, bref, kor, tryck och skrift. Det är den lille tyske direktörens ljusröda häfte, det är många helt visst långt ömmare dedikationer.

Det flamar så muntert i den mörka kvällsrymden. Alljämt nytt bränsle — och gendarmerna gnabbs att med gevärskolvorna krafva fotografierna af de vackraste kvinnorna ur elden.

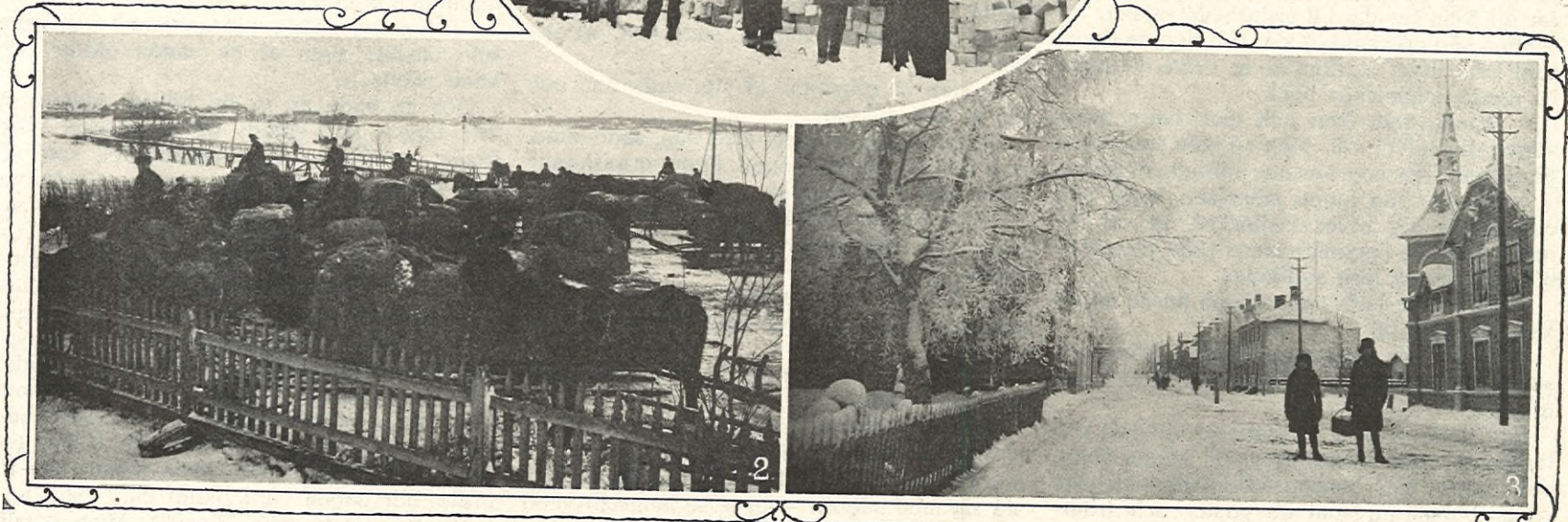
Gatubild.

Två svarta armenier, tre japaner, en flock engelskor sammanblåsta i ett gathörn. Engelskorna äro sjuksköterskor på väg till fronten i öster. Hvilka äro armenierna, hvilka japanerna? Människoöden, som blåsts dit upp till den lilla nordsvenska gränsstaden af stora ofredens vindar.

De många väntande slädarna börja fyllas af resande, som de nyss fört öfver från järnvägsstationen i Torneå och som nu varit inne för läkarebesiktning. De ila förbi den ena efter den andra. Ansikten med tydlig särprägel af skilda folk och raser, pälsverk, representerande förmögenheter, en fläkt af lif i stora linjer. Upp mot stadshotellet, middag, en stunds hvila innan svenska statsbanan skall befordra dem vidare mot väntande öden.

Men se där viker hvardagen om hörnet, den kände gatutypen och flitige användaren af sin motbok. Han som under sista marknadens festrus, då tillgångarna i kontanter voro utfömda, gick hem i sitt kök och tog ned lampan i faket och stod just här i gathörnet och svängde den rundt, ropande sitt: Osta fämä — köp den här! Men hans gumma kom springande och det blef en rundans med lampan som midtpunkt. Men till sist lyckades gumman snappa till sig oljehuset och med det gaf hon sig i väg. Men Adams son stod fortfarande kvar och svängde den magra stältådsställningen och ropade sitt: Osta fämä — osta fämä!

Men nu är han i alla fall försvunnen därifrån. En efterblifven släde nere från hamnen susar i stället om hörnet. Ett charmant pälsverk, ett par blixtrande svarta ögon, ett vitpuvradt ansikte, ett par karmosinröda läppar, som på franska mumla en ed öfver något vid besiktningen, som inte var bra.

1. Krigsfängepost i Haparandas hamn. 2. Utanför tullkammaren i Haparanda. I bakgrunden: bron öfver till Torneå. 3. Gatubild från Haparanda.

Pröfva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kople-
och Tryckpapper
samt kartong.

Lykta dörrar.

AF HANNA SÖDERLUND-HAMMAR.

DJUPT INNE I DEN STORA, TVYSTA SKOGEN, där bäcken plöjde en slingrande fåra, och där skogssuset suckade öfver jorden, låg en liten mossbevuxen stuga med en täppa omkring. Stugan tillhörde sömnerskan Mina Hall och var hennes arfvegods efter de döda föräldrarna. Den låg så ensam, att folk förvånade sig öfver, att Mina vågade bo där så helt allena, och många rådde henne att lämna sömnaden å sido och gå i tjänst, ty när hon först slog sig ner i ensamheten var hon bara ett par och tjugu år.

Men Mina ville inte utom skogen, ty det var ingenting som hon fruktade så mycket som människögon. Blott en och annan gång kunde hon lockas ut till någon grann och glad bondgård, men skratten och de glada rösterna förföljde henne lång tid, så att hennes arbete hindrades däraf.

Se, det var så, att Mina Hall inte längre hade en ungdom, som annan ungdom har eller en framtid som andra vid hennes ålder. Redan vid tjugu år hade hennes ungdom och framtid lagt sig ner för att vissna och dö och lifvet hade på en gång blifvit släpande ålderdom med längtan efter slufet.

Vid tjugu år hade Mina Hall födt ett litet barn till världen och strax därpå tagit dess lif. Några dagar efteråt rullade länsman-skjutsen på den knaggliga skogsvägen, som ledde till Minas hem. Minas mor var död, men hennes far skulle tala reson med länsman, ty han hade alltid hållit på Mina för hennes glädighet och raskhet i arbetet. Men länsman lät sig inte bekomma. Det blef förhör, efteråt fängelseskjuts till staden, dom och fängelse.

Den dag Mina kom ut igen, stod våren på jorden och strödde blad och knoppar och rika löften. Ingen mötte utanför fängelseporten och ingen hälsning kom emot henne. Ensam fick hon börja den tre mil långa vandringen mot hemmet, och när hon hunnit så långt som till kyrkan, började kyrkklockorna ringa till begrafning. Mina gick längs dikesrenen för att icke trampa på det finhackade graniset, som var strödt på vägen. Framför kyrkogårdsporten stod en svartmålad furukista på två träbocker med en lingonriskrans på locket. Just som Mina skulle förbi, hejdades hon af en af bärarna, som redan slagit bärlinorna om nacken.

— Är det inte Mina Hall, som är utkommen, sade han, nu kom du i rätta minuten för att följa far din till sista hviloplatsen.

Mina såg upp med ett par folkskygga ögon, som hela lifvet igenom hade svårt att möta en annan människas blick.

— Ahnej, sade hon och gick tvärs öfver vägen, far lefver väl. Men så kom sanningen för henne och hon började häfligt att gråta.

— Nu har jag ingen människa, sade hon och lutade sig öfver kislocket, så att tårarna föllo på lingonkransens röda pappersblomma, hvars färg suddades.

— Du kunde haft, sade någon hårdt, så att Mina darrade till.

Nedböjd som en gammal kvinna följde hon sedan efter kistan, som långsamt fördes mot grafven. —

Men detta var nu så längesen att frid och försoning hade hunnit fram till Minas stuga och gjort sig hemmastadda där och icke vandrat omkring som de gäster och främlingar, som ej ha någon varaktig plats, där de kunna slå sig till ro.

Mina gick med grå strimor i sitt bruna hår, men hvar människa kunde förstå, att dessa strimor härflöto af annat än åren.

Mina hade tänkt, att ju äldre hon blef ju mer skulle hennes brott fördunklas, men i stället trädde det allt skarpare emot henne, skiftade gestalt och bakgrund, anklagade och plågade.

— Jag var ditt eget lilla barn, sade anklagelsen, min kropp var så rund och mjuk och hur kunde du hålla så hårdt om min lilla strupe. Jag flämtade efter luft och min lilla kropp vred sig under ditt hårda grepp och mina små ögon blinkade efter ljuset — —

Skogen var nog stor och djup, men hvarken så stor eller så djup att den kunde gömma ett sådant brott, och bäcken var full af ysterhet med näckens strängaspel i ljusa människkvällar, men aldrig kunde en sådan ysterhet, ett sådant strängaspel förtiga ett litet barns klagolåt.

Och jämnsides med anklagelsen steg längtan i det tidigt tillsnörda hjärtat. Hennes eget lilla barn, om hon haft det nu, om hon fått bära det på sina armar, vaka öfver det, arbeta och försaka för det, gråta och lida! Eller — om i hela den tomma världen funnes en enda människa, som ville räcka henne sin hand i bön om hjälp eller — för att hjälpa —

Många stigar löpte genom skogen, kors och tvärs utan vägmärken och milstolpar, och människorna trampade dem för att gå till eller från sina hem för att möta sorgen och fröjden eller lämna dem bakom sig. Genom skogen gick hvar dag en man, som fäste allas ögon på sig, en, som man nojsade med, skraffade åt och lockade att begå dumheter. Han var hvarken ung eller gammal och någon ungdom hade han aldrig haft att sörja. Hans utseende var något utbrändt och förtorkadt och när han talade var det med ett barns pipiga gnäll och ett barns barnsliga ord. Folk kallade honom "stollen", men han hade både gått i skola och läst sig fram med de andra barnen, så att han kunde få anse sig för klok. Denne man hade sin väg förbi Mina Halls stuga, han kom stapplande som en gubbe och kroppen vinglade hit och dit. I tio år såg Mina honom gå förbi mest hvar enda dag, men aldrig blef det några sampråk dem emellan, förrän Mina en höstafton stod utanför sin stuga och skakade ner några röda äpplen på marken.

— Du kunde gärna ge mig ett, sade han, förläget skraffande, du har ju så många. Och han sträckte fram en förtorkad hand öfver staketet. Det var första gången efter fängelsefiden, som en människa bad Mina om en skänk och hennes hjärta blef oroligt vid denna nya begäran. Hon plockade tyst upp äpplena från marken och lade dem i sitt förkläde.

— Håll fram sin mössa, sade hon, så ska han få.

— Hon är gifmilder af sig, sade han och tog af sig mössan.

— Jag har ju råd dela med mig, sade Mina, och hennes skygga ögon flögo granskande öfver det fula ansiktet.

— En stackare, tänkte hon, en sådan stackare, som jag, som aldrig kan bli en riktig människa mer.

— De äro så röda som juläpplen, sade han, jag tror inte jag näns smaka på ett enda.

— Jaså, han brukar ha sig en julgran, då han, sade Mina.

Men nu började han skratta, utan måtta, så han fick hålla sig i staketet. — Det tycker hon allt, Mina, en tocken som jag skulle bestå sig med julgran — oj oj — Janne Broman skulle ha sig en julgran, som han fick dansa omkring på sina krokiga ben. Har hon sett så underliga ben som jag har? Men hon, Mina, som bor midt inne i skogen, hon har väl miljoner julgranar att dansa ikring och

en fästman att svänga med. Har hon en fästman, Mina?

— Du ska inte stolla dig så, sade Mina allvarsamt.

— Hon får inte räkna med en tocken som jag, för det vet hon väl hur folk plär kalla mig —

Med ens gick lustigheten sina färde och något som liknade sorg plöjde i djupa drag öfver det fula ansiktet och den förkrympta gestalten.

— Ja, sade han klagande, Janne Broman är en stolle, där har hon ordet. Och med äpplena i mössan vinglade han bort genom skogen.

Nästa dag stod Mina i farstudörren, när han gick förbi. Det var i skymningen och Janne var svart som sot i hela ansiktet och på händerna, ty hela dagen hade han svedt vidjor till gårdsgårdsstörarna.

— Nu ska du ha dig en kopp kaffe efter arbetet, sade Mina och gick före in.

Janne följde efter med gapande mun.

— Nej men, sade han och såg sig omkring i stugan, i alla mina dar så fint hon har det, Mina. Har hon alltid så här finskuradt golf, hvitt sängtäcke och blommor i fönstret?

— Blommorna har ju sin tid, sade Mina, men hvarför skulle jag ha osnygg?

— Hon har en lumphög åt mig, sade han begrundande, det är hvad hon har, där sofver jag — åhja, en kan sofva på en lumphög ock.

— Ja, sade Mina, inte är det de hvita sängtäckena, som ger sömnen. Hon kom ihåg sina oräkneliga vaknätter och allt det, som hållit sömnen från hennes ögon. Hon hällde upp kaffe i Janne's kopp och bad honom äta och dricka, hon skulle genast fylla på mer.

— Men tänk, jag har inte heller en enda hvit skjorta, fortsatte Janne, medan han drack, iften en så'n som jag kan ju också godt vara utan.

Mina tog sömnaden och satte sig vid fönstret för att sy, men nålen hvilade ofta och ögonen gingo till Janne, som doppade och drack för fulla mål. Nu hade hon äntligen en människa vid sitt bord, som behöfde mäktnad för sin kropp och vänlighet för sin själ, en stackars utstöft en, som behöfde vård och skydd och ej kunde taga vara på sig själf. Han spillde ner hennes bordduk och golvet fick märken efter hans leriga stöflar. Men i Minas hjärta sänkte sig en stilla ro.

— Du gode Gud, tänkte hon, är du så god att du skickar mig ett annat barn i stället för det, hvars lif jag tagit.

— Hvar gång du går förbi här, får du komma in och dricka kaffe, sade Mina.

— Hvarenda gång, utbrast Janne och hans fula ansikte sken af en sådan glädje, att Mina måste le.

Och nu hade en ny tid börjat. Mina satt inte längre och lyddes till skogssuset i de långa kvällarna eller uggeskriet, som så ofta brukat skrämma upp henne. Tankarna gingo inte längre så ofta till fängelsefiden, hennes lilla barns klagolåt hördes ej så tydligt. Mina räknade klockslagen för hvar timme, och i skymningen började hon sina tillrustningar för Janne. Han kom lika smutsig och eländig för hvar gång och lika uthungrad till hennes bord, men med samma glädje i ögonen som första gången. För honom hade också en ny tid börjat. Hos Mina vågade han tala utan att behöfva rädas för skraff och glåpord, hos Mina kunde han få gråta, när någon varit riktigt elak emot honom utan att få heta "lipsill". Mina kunde trösta och Mina kunde taga hans vilsna tankar och föra dem rätta vägen, så att Janne satt och gapade af förvåning öfver att Mina på pricken kunde säga hvad han menade.

Men en dag uteblef Janne, nästa dag och snart hade en hel vecka förgått utan att Mina sett till honom. Då klädde hon sig en dag i skymningen och gick ut. Det var höst-rusk med regn och storm och skogens mång-faldiga suckar flögo mellan träden.

Mina kom till ett vägsäl och stannade där. Efter en stund hördes bekanta steg och en gestalt skymfades mellan trädstammarna, vinglande hit och dit.

— God afton, Janne, sade Mina och trädde fram, har han nu valt sig andra vägar och får sig kaffe på annat håll?

— Mina är så snäll, svarade Janne skyggt.

— Jag är väl så lagom snäll, när du inte vågar gå förbi min dörr en gång, sade Mina hårdt.

Men nu började Janne klaga.

— Oj, oj, sade han, det är inte jag, det är mor — —

— Ligger inte din mor lam? Hvarför skall du skylla på henne? sade Mina strängt.

— Men hon har skickat bud till bonden, som jag arbetar hos, att han ska ge mig stryk, om jag går till Mina fler gånger.

— Är jag så farlig då, sade Mina sakt.

— Du skall ha förgjort ett litet barn, säger mor.

Mina svarade icke, hon hade ingenting att svara, hon kände blott hur dåraktig hon varit, som kunnat tro att lifvet hade något annat att bjuda henne än ånger och skam, gnagande längtan och tomma dagar.

När Mina fortfor att tiga, började Janne tala.

— Jag tror det aldrig, sade han ifrigt, jag tror aldrig hon gjort det. Inte kan hon ha gjort det. Inte kan hon ha gjort det, Mina, hon som är så snäll.

Men Mina ville inte krypa bakom lögnen.

— Jo, sade hon, det är sant, så sant som jag står här.

Janne slingrade rundt omkring bland träd-stammarna.

— Men — men — stammade han — men — men — kunde det inte vara så att hon inte visste till sig.

Mina sänkte hufvudet. Aldrig hade någon talar så förut — icke en enda, men så som hon i sitt hjärta bedt om den barmhärtighe-ten. Och nu kom en stackare, som inte ens var klok, och gaf henne den.

— Se, sade hon stilla, jag tog miste på mitt lilla barn och synden. Det var synden, som skulle fördrivas, och så tog jag i stället barnet. Det kan han inte förstå, Janne, ingen förstod det, hvarken länsman eller do-maren — inte jag heller förrän långt efteråt.

— Nej, nej, sade Janne, det är inte att förstå.

— Men nu är det bäst du lyder, fortsatte Mina, och inte mer hälsar på mig. Jag vill inte du skall ha stryk för min skull.

Mina nickade farväl och började sedan gå åt sitt håll. Men Janne kom springande efter.

— Vänta lite, sade han, jag vill säga henne, kan hon inte tala om, hur det var den gång-en — om jag säger det till mor, så får jag kanske gå till Mina igen!

— Gör inte det, Janne, ingen tror hvarken honom eller mig.

Janne skakade bekymrad på hufvudet.

— Kan hon inte säga det till Gud en gång, undrade han.

— Nej, sade hon, jag behåller det för mig. Gå nu han, Janne. Men Janne stod kvar.

— Jag skall försöka, bad han, för nog ska väl Gud åtminstone ha reda på det. Mina gömde ansiktet i schalen och grät.

— Ja, försök han, Janne, sade hon stilla.

— — —

Några veckor före jul knackade det på

Högre syften.

HA VI EJ BOLLAT OSS TRÖTTA
snart med de prålande orden,
där vi som komedianter
yftas i dåliga roller,
falska i skratt som i gråt?
Bort med tiradernas nötta
rustningar — lägg dem i jorden!
Lifvet är taggar och kanter,
icke ett smekande joller,
icke en rosenklädd stråt.

Nej, blåsom af karnevalen,
innan de flackande ljusen
fällas af morgonens strålar —
maskerna bort, små koketter,
lättsinnets natt är förbi.
Sprängom de ljugande skalen,
hängom vid rep och vid pålar
hycklarnes talrika ätter!
Hedern går husvill och frusen —
skam, om det så skall förbli!

Skam, om vi icke bejaka,
hur vi ha krupit för vinning,
hur vi förnekat oss själfva,
sölande gudomens gåfva
tanklöst och fräckt uti dyn.
Tiden är gjord för besinning,
ej för att fråssa och sofva,
medan sig stunderna hvälfva,
tiden är gjord för att vaka,
akta på dånet i skyn.

Ländernas sorgklockor ringa
öfver otaliga döda,
städer och byar i lågor
draga en mur utaf fjasor
nära vårt oskadda hus.
Vi med cymbalerna klinga,
där vi med kinderna röda
dansa på jordskalfvets vågor,
dansa i pyntade trasor,
döfva för världsstormens brus.

Men när vi sett oss i spegeln,
blygts för hvad där står att läsa
djupt i vårt irrande öga,
kanske den röst, som nu tiger,
talar — vårt samvetes tolk:
ned med vår massa i degeln,
att den i eld må sig löga,
bubbla och gnistra och jäsa,
tills den sig samlar och stiger
fram som ett ärones folk!

ERNST HÖGMAN.

Minas fönster och då hon lyfte upp rullgar-dinen, såg hon Jannes ansikte tryckt mot ru-tan.

— Nu ska de ha mig till fattighuset, sade han, så fort han kommit inom dörren, nu sen mor är död. Oj, oj, Mina, hur tror hon det blir där?

Det visste Mina, men teg därmed.

— Folk säger, att nu får jag remmarna öf-ver ryggen, om jag aldrig haft det förr, han ska vara hård, han, föreståndaren. Janne var gråtfärdig och vaggade fram och tillba-ka på sina krokiga ben.

— För hon vill väl inte ha mig till dräng, tillade han tveksamt, jag skulle vara så bil-lig i maten och jag kunde ligga i ladugården, för hon har väl en gris och en ko, som jag kunde se om, så hon finge sy i fred.

— Jag har bara en gris, Janne, svarade Mina, och ett potatisland och en bit åker.

— Åh för en grann julgran jag skulle hug-ga henne, Mina, den grannaste hon sett, fort-satte Janne upplifvad, och hänga de röda äpplena i — jag har inte ätit opp ett enda.

Men Mina saft tyst med sömnaden i knäet utan att sy. Hvilken förvillad tanke, som nu kom löpande till henne och sen inte ville gå sin väg. Hon gick ut i köket och kokade kaffet, hon dukade fram och ordnade med ett och annat, men tanken lät sig inte köras bort.

— Dräng kan han inte få bli, fänkte hon, ty då kommer någon och tar honom härifrån, ett sådant rykte som hon skaffat sig för all sin tid.

— Janne kan inte få bli dräng, sade hon till slut, men vill han gifva sig med mig, kan han få stanna.

Men nu blef Janne förskräckt.

— Det menar hon inte, gnällde han, hon, som är så snäll. Han kom ihåg hvilket gäc-keri, som drivits med honom, när det gällde giftermål.

Mina bevisade och förklarade.

— Folk skrattar, sade Janne förtviflad, en token brudgum som jag blir.

— Skrattar folk, så blir det åt mig, sva-rade Mina lugnt.

Hon visste klart hvilken dom hon skulle få. Men jag har väl ufhärdat värre ting, jag, och inte kan jag fördrå att han skall till fat-tighuset och ha svårt i alla sina dagar. Men vill han hellre dit, så —

— Nej, nej, — — oj, oj, Mina är så snäll.

Litet därefter var Mina på väg till bonden, som Janne arbetade åt, och till prästen. Det dröjde flera timmar innan hon kom igen, och då saft Janne vid bordet och sof.

— Det blir lysning på söndag, sade Mina. Hon var het i kinden och så kall i ögonen, som frosten utanför fönstren. Janne gned sig i ögonen. Skrattade de? gnällde han.

— Jag gifte inte se efter, svarade Mina.

— Men hon sa väl att vi skulle gifva oss för jag skulle slippa fattighuset — så kunde de förstå hur snäll hon är.

— Nej, Janne, sade Mina tungt, ingen skulle trott det — hade jag sagt det, skulle nog skrattet kommit — men nu får de tro som de vill.

— Token brudgum jag blir, sade Janne bedröfvad.

— Nej, sen ska vi ha jul här i stugan, sa-de Mina gladare, vi ska ha ljus och gran, och jag ska sy nya skjortor till honom och nya kläder ska han få — kan han inte skratta mer nu, stackarn?

— Och julklappar, ifyllde Janne, hvars an-sikte sken upp. Hvar ska vi få julklappar ifrån?

— Jag har redan fått min, sade Mina stilla.

— Hvar då, sade han, hvem har skickat den?

— Minns han hvad han lofvade tala om för Gud? Glömde han det?

— Hvarendesta kväll talade jag om det, sade Janne tvärsäkert.

— Och nu har Gud sändt det budet, att han hört hvad Janne sagt och att han inte räknar med mig längre —

— I alla mina dar, Mina, Janne sprang upp från bordet, ett riktigt bud direkt från him-melen —

— Ja, sade Mina, direkt därifrån.

— Då är hon väl så glad, att hon kan dansa en hel dag kring julgranen.

— Både en och två dagar, svarade Mina och ställde sig i dörröppningen för att se hur stjärnhimmeln gnistrade mot snön, som låg hvit och tung öfver skogen.

Fönsterputserska.

Kvinnornas krigsyrken.

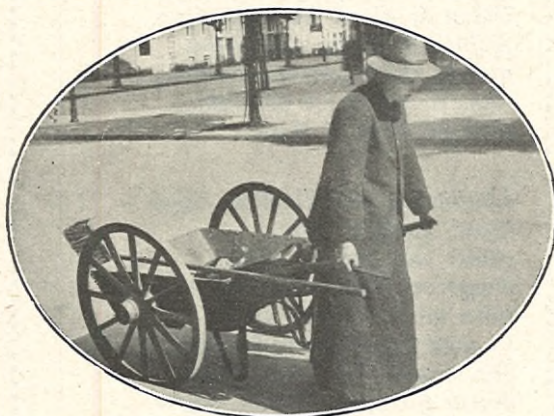
ETT AF DE INTRESSANTASTE FENOMENEN under detta krig är kvinnornas förmåga af anpassning i de nya yrken, där de nu arbeta. Öfverallt, i de mest olikartade och mest ansträngande yrken, ser man kvinnor ersätta män, på det att det ekonomiska maskineriet inte måtte stanna af brist på arbetskraft. I de stora städerna ser man ofta kvinnor i utöfning af sina krigsyrken. Man behöfver bara stiga på en spårvagn för att träffa på en kvinnlig konduktör, som sköter sina åligganden med samma säkerhet men något mera älskvärdt än den manliga. Dessa kvinnor förefalla lika tränade som de forna innehafvarna af platserna. Redan för flera månader sedan såg man de första kvinnliga kuskarna på Berlins gator, och de ha visat sig kunna sköta äfven detta yrke, som fordrar skicklighet och sinnesnärvaro.

I affärshusen möter man en kvinna vid hissen istället för en pojke. Vid Berlins underjordiska järnvägar användas hufvudsakligen kvinnor till att klippa biljetter, öfvervaka

tågens afgång, stänga dörrarna och byta de skyltar, som ange hvilket tåg som kommer in härnäst. Många kvinnor sopa gatan, springflickan har efterträtt springpojken, och brefbäraren har funnit en medfärlare i brefbärerskan, som sköter sig lika punktligt, med undantag för en liten praistund någon gång. Fönsterputsaren är ersatt af en kvinna, och kvinnor gå omkring och mäta gas och elektricitet både i Berlin och andra stora städer. Kvinnor ha ersatt bagarna i stor utsträckning likaså männen i ett stort antal fabriker, där dessa fordom härskade ensamma, t. ex. i ammunitionsfabrikerna. Den nya järnvägen norr-söder genom den tyska hufvudstaden bygges till stor del med hjälp af kvinnlig arbetskraft.

Uppasserskor förekommo förr icke i Nord-Tyskland å bättre restauranter, nu äro de lika vanliga som i södern. Kvinnan har i själfva verket på lifvets alla stigar och på alla trappsteg af den sociala stegen blifvit mennens ersättare eller kamrat. På detta sätt fyller hon de tomrum mannen lämnade, när han gick i fält, och försörjer sig själf, om hennes försörjare blifvit ur stånd därtill.

Skola dessa kvinnor vid krigets slut behålla de platser de eröfrade under kriget? Många af dem skola helt säkert, då deras tjänster icke längre behöfvas, med glädje dra sig tillbaka och lämna arbetet i de händer, ur hvilka de mottogo det. Men den kvinn-

Gatsoperska.

liga arbetskraften kommer säkert att behålla en del af sina landvinningar inom det ekonomiska lifvet. Detta så mycket mer som luckorna tyvärr åter bli många, och de, som återvända från kriget, finna många nya uppgifter väntande på sig för att reparera den oerhörda förstörelse, som världskriget förorsakar.

Iduns kvinnliga akademi.

MED ANLEDNING AF ATT FRÖKEN Anna Sandström, som inom Idun-akademien representerade den pedagogiska verksamheten, utgår ur akademien genom lottning, riktas härmed en vädjan till vår läsekrets att inkomma med förslag på någon svensk kvinnlig pedagog, som kan anses lämplig att intaga den ledigvordna platsen. Vidare anhåller akademien att våra läsare behagade inkomma med motiveradt förslag till pristagare för 1917, hvari angifves någon svensk kvinna, som kan anses berättigad till hederspriset, 1,000 kronor, för belöande eller främjande af någon förtjänstfull kvinnlig gärning. Förslagen torde adresseras till akademiens sekreterare med. d:r Karolina Widerström, Gamla Kungsholmsbrogatan 19, Stockholm, och insändas ju förr dess hellre, senast före utgången af oktober månad.

Järnvägskonduktör.

Lady Mary Murray om stämningen i England.

DET GÖR ETT EGENDOMLIGT INTRYCK, att se en medlem af en krigförande nation i en samling af neutrala. Den som sett en människa uppslukad af en akut smärta, röra sig bland andra, som för tillfället icke ha någon vidare tyngd öfver sinnet, skall förstå hvad som menas. Det är samma underliga isolering, som icke ens vår sympati kan bryta, våra händer nå icke öfver den fruktansvärda erfarenhet, på hvars andra sida den ensamme står. Vi iakttaga samma svårighet att slita tankarna från detta enda, och vi se katastrofens verkningar göra sig förnimbara långt ut i de aflägsnaste tankeområden.

Trots olikheterna förofrigt har för min del detta intryck varit deisamma, antingen det inhämtats under samvaro med engelska, ryska, belgiska, tyska eller ungerska kvinnor. Och det förefaller nästan, som om allt

Gas- och elektricitetskontrollörer.

Droskkusk.

medan kriget fortgår, klyftan blefve djupare mellan oss och de krigförande.

— Inte ens den mest deltagande, som ni t. ex., kan göra sig en föreställning om hvad England är i dag, yttrade Lady Mary Murray, professor Murrays maka, som åtföljt sin man på hans skandinaviska föredragsturné, och det hvilat därvid ett oerhördt allvar öfver hennes ansikte och stämma.

— Det var som en dröm att komma till ett krigsfritt, lyckligt land.

— Ja, lyckligt — —

— Ni kan ha svårigheter, det förstår jag, men era unga män lefva ännu — —

Det är som om den stora, afgörande skillnaden därmed vore utsagd. Lady Mary har själf söner.

Oxfordprofessorns maka har starka sociala intressen, som ofta Englands högaristokrati, och i likhet med sin mor Lady Carlisle är hon af en radikal åskådning både i fråga om politik i allmänhet och kvinnorörelsen. Hon är af den uppfattningen, att den politiska rösträtten är vägen för kvinnan, om hon vill göra någon insats i samhällsdanandet. Hon vill gärna höra så mycket som möjligt om utsiktarna här i Sverige, och när hon får ställningen förklarad för sig, använder hon ett uttryck som erinrar om, att det ännu finnes en internationell kvinnosak: "jaså, första

Lady Mary Murray.

var för professor Murray att hålla föredrag i Skandinavien, och därför skydde han icke trots sin klenhet den långa besvärliga resan.

Det gör ett rörande intryck att höra Lady Mary tala om hur kvinnorna och de äldre männen, som icke kunna sätta in sina lif direkt i Englands lifskamp, sträcka sina händer efter hvarje "tiny bit of work" hvarmed de kunna hjälpa till. Att i sitt hem få hysa konvalescenter betraktas som "a great privilege", som dock numera icke är lätt att erhålla, sedan sjukhusen och konvalescenthemmen äro i ordning. Soldaterna själfva komma gärna till privata hem, de ohyggliga minnena försvagas och mar-drömmarna försvinna lättare i en sådan omgifning.

Oxford sörjer sina unga vetenskapsmän. Under krigets första skede var det inom den reguljära armén, som förlusterna gjordes. Nu stupa de unga juristerna, läkarne, klassikerne i Flandern och i Frankrike. Studentskornas moderna college är förvandladt till

Chaufför.

sjukhus och många af dem själfva äro sjuksköterskor.

Som sjuksköterskor, sjukbärare och läkare ha också engelska kvinnor fått våga och offra sina lif. Vid fronten i Flandern ha kvinnor tjänstgjort som sjukbärare. De ha hämtat upp sårade ur skyttegravarna och fört dem till ambulansen bakom fronten, och deras manliga kolleger erkänna att de skött sig väl. De kvinnliga läkarna i Frankrike och Serbien ha också gjort sin plikt som hjältar. Lady Mary hade bland sina vänner en ung kvinnlig läkare, som arbetat både i Flandern och Serbien. Hon har kloroformerat tusentals svåra kirurgiska fall och hon var den sista att lämna sitt sjukhus vid Maline, när tyskarna kommo. Hon har äfven arbetat i Serbien, där tyfus var den egentliga folkdödaren. Det är inte bara soldaterna, som seft sköterskorna beredda att ge sig in i eldregnet för att hämta de sårade, som fått klart för sig att kvinnor kunna vara modiga och duktiga, äfven Asquith har gjort den upptäckten.

— När kriget en gång är slut, blir det den enda stora uppgiften att arbeta för fred, för en sammanslutning mellan folken, så att detta fruktansvärda icke händer på nytt, säger lady Mary. Jämfördt med den uppgiften bli alla andra obetydliga. Men inte förr än kriget är öfver, upprepar hon, rädd

Kvinnor, som i och för bevättning uppluckra jorden kring träden på Berlins gator.

att vi skulle misstänka, att hon ville arbeta för fred, innan det blir fred.

Lady Mary tror på nödvändigheten för England att föra kriget till en afgörande seger. Hon har med all sin smärta öfver kriget icke nått den punkt, på hvilken en annan kvinna — från motsatta sidan — stod, då hon nyligen yttrade: "en seger kan icke befria oss från vårt lidande och ett nederlag kan inte göra det värre."

E. W.

Manuskript och bref

af redaktionell natur torde alltid adresseras till Redaktionen af Idun, ej till någon särskild medlem af densamma.

Biljettklipperska vid nedgången till Berlins underjordiska järnväg.

kammaren är emot oss". Men om kvinnorörelsen i England har hon ingenting att berättat: "den existerar praktiskt taget icke nu under kriget".

Ingenting kan göras i någon riktning under nuvarande förhållanden. Alla koncentrera sig på att härda ut och hålla modet uppe intill slutet, och det enda arbete, som är en hjälp till att stå ut att lefva är sådant, som kan sättas i någon förbindelse med den stora, fosterländska uppgiften. En sådan uppgift

Husmödrarnas Centralförmedling.

I dagens nummer inbjudes till aktieteckning i A.-B Husmödrarnas Centralförmedling, som tagit till uppgift att förmedla alla slags försäljningar mellan hem i landsorten och Stockholm. Bolaget i fråga kan sägas fylla ett länge känt behof, då det vill söka åstadkomma billigare priser för konsumenterna genom många mellanhänders borttagande på samma gång, som det lämnar landsorten ett lätt tillfälle att afyttra sina produkter.

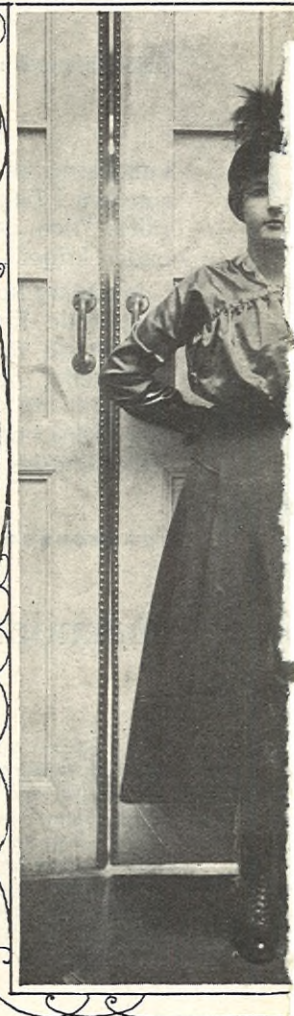
I öfrigt hänvisas till annonsen.

UR SPORTENS OCH

VINTERN 1915-1916 TORDE komma att slå märkt med ett rött kors i de meteorologiska tideböckerna såsom en af de friskaste och snörrikaste vintrar Sverige haft på mycket länge. Därför har också den nordiska vintersporten idkats med en ifver som sällan tillförene ej bara i Norrland och mellan-Sverige, utan äfven längre söderut, där eljes Bores besök pläga vara af en mera efemerisk natur.

Här följer nu en serie sport- och vinterbilder som afslutning på våra i ett par föregående nummer meddelade illustrationer från säsongens friluftslif. Ett par moment ur dagskrönikan ingå också. — 1. Från damernas skidfäflingar i Ornsköldsvik: Start för 9 km.-löpningen. 2. Kronprinsessan utdelar priset till segervinnarskan i kronprinsessans hockeylag. 3. Skidfäflingarne i Ornsköldsvik. Furir Sundkvist vid Jämtlands fälljägare i 30-meterslöpningen. 4. Naturen vid Ta-berg. 5. Vinterbild från Nora

VINTERNS KRÖNIKA.

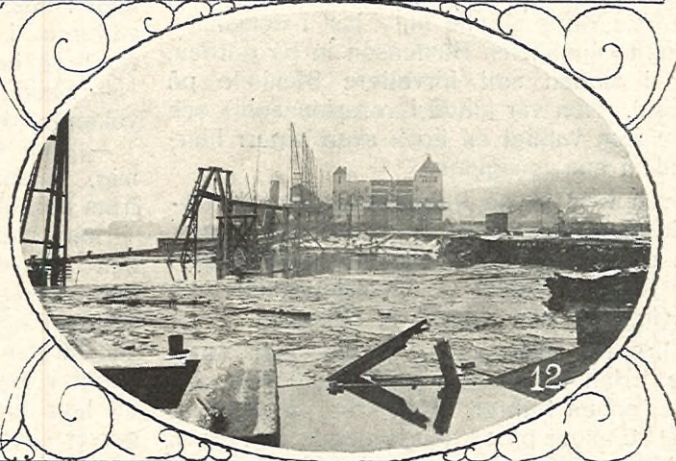

2

omgifningar med Nora kyrka i bakgrunden. 6. Från Osikustibanan. De första spadtagen tagas af landshöfdingarna Hamilton (vänster) och Ström (i midten). 7. Ett svårt pass. Scen från skolungdomens skidtävlingar vid Fiskartorpet. 8. Från Jönköpings stadspark. 9. Frkn Irma Lindberg, 1:a pris vid simtävlingarna i Göteborg. 10. Smäländska fält-tävlingarna. Löjtnant Karlstedt eröfrare af distriktsmästerskapet för Småland i längdlöpning på skidor 30 km. 11. De deltagande damerna i skidtävlingarna i Ornskölds-vik, n:r 11 frk Sandström 1:a pris. 12. Den rasade Stigbergskajen i Göteborg. 13. Ångermanälven sedd från Forssmobron. 14. Månsken i Knutsbergsskogen vid Nora kl. 10 på kvällen i 22 graders köld. 15. Från Osikustibanan. De första minhålen borraras. — 1, 3, 11, 13. Th. Modin. 2, O. Halldin. 4, 8, 10. K. Björllingson. 5, 14, K. Holm, 6, 15. Atelier Waagsböe. 7. Pressfoto-byrån. 9, 12. A. Backlund.

7

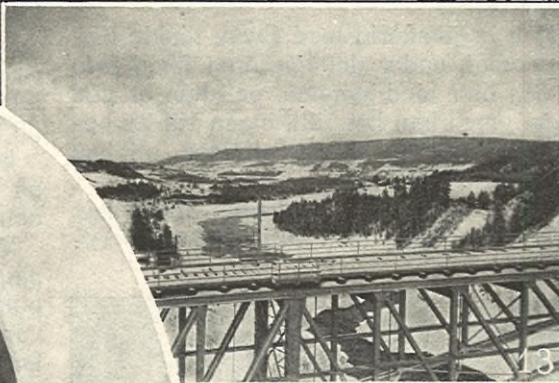
12

9

10

3

14

15

FRU KARINS TÅRAR

AF
EDIT AHRENLÖF.

FRU KARIN SATT I VINTERSOLSKENET i blomsterrummet och såg öfver barnens kläder, lagade en refva på den ena tröjan, sydde en knapp i den andra. Så småningom minskades innehållet i den stora lappkorgen, och fru Karin tog sig en stunds ledighet från sömnen och tittade på sina rosor, som hon tagit fram ur den mörka källaren för blott ett par dagar sedan. De buro tjocka, bruna knoppar och gånv rika löften om att stå i sitt fulla flor till pappa Svens födelsedag i april. Hyacinterna och tulpanerna stodo raka som ljus i fönstren och doftade i solskenet. Solen lyste grant på februari-snön utanför på gården, och i kam-maren hördes endast glada skratt och fridfulla diskussioner om undervattensbåtkriget under sängarna.

"Till klockan ett, då Sven kommer in till lunchen, skall korgen vara tom," sade fru Karin beslutsamt till sig själf och satte åter på sig fingerborgen.

Men nu hördes dombjällerklang på gården, och fru Karin tittade ut. Just i detsamma svängde unghästen Blixten in på gården, och i släden satt förvaltare Stenkula på Högsjö. Han var klädd i vargskinnspäls och hade som vanligt en tjock svart cigarr hängande i ena mungipan.

Sven kom ut på kontorstrappan och vinkade åt honom att gå in i stora byggnaden, och om en stund satt förvaltare afpalsad i fru Karins länstol i blomsterrummet och tjänstgjorde som ridhäst åt lillpojken.

Alla barn voro glada i farbror John Stenkula. Han lekte och rasade med dem som ingen annan farbror. Han kröp på alla fyra med tre ungar på en gång ridande på ryggen på honom. Han dansade björn för dem i sin stora päls, han skällde som en hund, han jamade som en katt och hade alltid något godt att låta dem hitta i rockfickorna. Så var han lika frikostig med att stoppa slantar i deras sparbössa, som han var att ge drickspengar till jungfrur och stalldrängar. Godt om pengar hade han, ende sonen som han var till rika föräldrar och bra inkomster, som

han dessutom hade. God med folket var han. Statgummorna blefvo vältaliga, när de talade om den rare förvaltaren, statarna sade beundrande, att han var en tusan både till att suppa och arbeta, och flickorna logo för-tjusta, då han raljant och elegant hälsade på dem, när han kom farande fram på landsvägen med gamle Blixten eller unge Blixten-son i fullt traf framför ekipaget.

— Sven har det bra, han, sade förvaltaren, sedan han lämnat lillpojken åt barnjungfrun och tändt en ny cigarr.

— John skulle gifva sig, sade fru Karin allvarligt, lät arbetet sjunka ned i knät och såg på honom.

— Det finns ingen som vill ha mig, fru Karin, jag är ju aldrig riktigt nykter, skrattade han till svar. Lisa Bergsjö på Lerdala har gett mig korgen tre gånger nu. I går senast sade jag till henne, att jag skulle skjuta mig, om hon inte förbarmade sig öfver mig. Vet Karin hvad hon då svarade? Nej, sade hon, att bli själfmördare är för otäckt, men kom igen i nästa vecka, så skall jag skjuta förvaltare i stället. Jag skall öfva mig litet först, så det går smärtfritt.

— Skämta inte så, John, bad fru Karin bevekande, det skär mig i själen.

— Men det är sant, Karin, ingen vill ha mig, invände John och började promenera fram och åter på golfvet.

Han rörde den smärta gestalten så ledigt och elegant. Öfver den höga pannan låg håret ljust och vågigt, ögonen blickade intelligent och spjufveraktigt ut i världen, ansiktsfärgen var klar och frisk, men det fanns något i ansiktsuttrycket, som skvallrade om att han inte ostraffadt rökte sex tjocka cigarrer och drack en absint hvarje morgon före frukosten.

— Han är jämnårig med Sven, tänkte Karin vemodigt, under det fingrarna flinkt foro fram och åter med synålen, och han är god som gull, men han har rätt, ingen vill ha honom, ingen kan få honom att inse, att han går mot fördärfvet.

— Jag är sådan jag är, Karin, afbröt han hennes tankegång. Men nu är farbror Berg-

sjö riktigt ond på mig, och jag kan inte tycka, att jag gjort något så farligt.

Fru Karin log. Farbror Bergsjö på Lerdala ond på John Stenkula! Det skulle snart gå öfver. Han läxade upp honom, han sörjde öfver honom, men han höll af honom som sitt eget barn, och bland alla John Stenkulas vänner hade farbror Bergsjö det största öfverseendet med honom.

— Hvarför är han ond på John nu då? frågade Karin.

— Åh, det är en bagatell, jag har inte sofvit i säng i natt, utan jag har suttit i släden hela natten. Men när jag tänker rätt på saken, så går hans vrede nog snart öfver, bara inte Blixten-son tar skada, för det var nog Blixten-son stamträd farbror var mest rädd om. Med mig är det ju ingen fara.

— Men hvarifrån kommer John nu då? frågade Karin förundrad.

— Jo, det ska Karin höra, och så får Karin, som är en klok och förståndig kvinna, döma om jag gjort något så rasande galet.

— Vi spelade vira på Lerdala i går och hade trefligt värre. Farbror är förresten en dundergubbe att stå rycken, tillade han beundrande. Han grälade på mig ett slag i enrum förstås, men det var inte så farligt. Klockan två for jag hem. Farbror ville jag skulle stanna öfver natten, men jag skulle se till en masugn i dag på morgonen och ville vara i tid. Sofva kunde jag göra i släden. Jag sofver alltid, när jag åker hem på nätterna, som Karin vet. Hästen stannar på stallbacken, stalldrängen bär in mig och lägger mig på sängen, sen tar jag ett bad på morgonen, ger stalldrängen en hacka och all right. Bara en gång har jag råkat illa ut, men då somnade jag på hästryggen, ram-løde af, när jag red genom stan, bröt af tummen och förlorade mitt goda namn och rykte i rännstenen. Ja, den historien känner Karin till. Den får hvarje nykommen flicka i stan till lufs på första balen hon är med om.

Jag for alltså från Lerdala i natt, körde ut på stora landsvägen, satte Blixten-son i traf och somnade.

Men när jag vaknade kände jag inte igen mig. Kunde inte begripa att de inte tagit pälsen af mig, när de lade mig i går. Våt var jag i ansiktet, och frös gjorde jag om hufvudet.

När jag mornat mig, upptäckte jag, att jag satt i släden midt inne i skogen, och framför släden på landsvägen låg Blixten-son, klädd i hvitt hästfäcke.

— Herre Gud, är hästen död! tänkte jag och for ur släden som en pil, fick snön af honom och lyfte upp mulen.

Han var inte död! Han sof! Han hade väl blifvit trött stackarn, lagt sig ned på vägen och somnat, han som jag. Men nu gällde det att få reda på hvar jag var. Jag hade inte den blekaste aning om den saken.

Om jag ändå mötte en gammal käring, tänkte jag. Käringsmöte på morgonen är det värsta jag vet, ser fru Karin. Men jag skulle ha varit tacksam för det då. Min klocka hade slannat. Jag kände mig som i evigheten, försatt utom tid och rum.

Men så körde jag på i snön en halftimme ungefär. Barhufvud var jag, för mössan hade jag tappat. Och till slut möter jag den efter-längtade käringen.

— Hallå, moster, kan hon säga mig hvar jag är någonstans?

— Hvar han är? sa' gumman.

— Ja, hvar jag är, sa' jag.

VÅR BILD HÄROFVAN ÅTERGER NYKTERHETSFOLKETS RIKSDEPUTATION på väg till konungen för aflämnandet af den adress, hvori väddas till statsmakterna att de ville stödja nykterhetsarbetet, då nu denna fråga skall behandlas i riksdagen. E. Holmén foto.

— Å, jestanes, vet han inte hvar han är nånstans.

— Då frågade jag väl inte. Säg fort hvar jag är och ge mig ert huckle för den här, sa' jag, och slängde en tvåkrona i förklädet på gumman och ref af henne hucket.

— Å, jestanes, sa' gumman och for ihop vid diket, å jestanes vet han inte, att han är i skogen en fjärdingsväg från Lerbrohulls station.

Men då gaf jag Blixtenson ett rapp, och så for jag en omväg förbi Lerbrohulls station.

Om en halftimme ungefär kom jag till en gård, körde upp på stallbacken och frågade hvad stället hette.

— Di kallar 'et Åstorp, sa' en gammal gubbe, som gick där och påtade.

— Nå, hvad kan klockan vara då?

— Å, hon är väl bortåt sextaget, sa' gubben och stortittade på mig. Men hvad i allsin där har han på hufvut? frågade han slutligen och tittade misstänkt på mig.

Och då kom jag att fänka på kärringhucket och började skratta.

— Kan ni sälja mig en mössa? frågade jag.

— Nä, sa' gubben.

— Åjo, nog kan ni det allt. Sälj mig er egen mössa!

— Nä, sa' gubben.

— Här får ni en femma för den, sa' jag.

— Nä, se det vill jag då rakt inte ha, den här mössan har jag, då jag måkar i stallet och ryktar korna, för att de inte ska' dänga romperna så derektigt i skallen på mig.

— Se så, ge mig den för femman, sa' jag, tog mössan af skallen på gubben och slängde kärringhucket på backen. Sen satte jag gubbens mössa på hufvut och kände mig som karl för min hatt igen.

— Hvad i Guds namn heter han och hvar är han ifrån? sa' gubben och stod där handfallen med femman i hand och fäntittade.

Då slängde jag till honom gamla afdöda grefvinnan Ehrenklous visitkort, som jag hittade i pälsfickan.

— Läs på det, när det blir dager, så får du se hvem jag är och hvarifrån jag är, men säg mig om du känner till patron Bergsjö på Lerdala?

— Skulle väl det, tyckte gubben och ref sig bak örat, Åstorp är utgård till Lerdala, och det är väl en fimmes väg dit bara.

Så visade gubben mig på rätt väg, och klockan sju trafvade Blixtenson in på Lerdala gård.

Där blef det uppståndelse!

Ebba Orstadius' utställning.

Nyligen har den unga, rikt begåfvade målari-
nan Ebba Orstadius i sin fädernestad Malmö
öppnat en intresseväckande och med rätta upp-
märksammas utställning, som kan sägas vara en
verklig insats. Den omfattar ett fyrtiotal ej förut
exponerade akvareller, af hvilka flera i ansenliga
format, med motiv hufvudsakligen hämtade från
hemtraktens slätter och åsar, sjöar och stränder i
skiftande stämningar. Det är någonting nytt så-
väl i själfva motivvalet som i behandlingssättet.

Dessa friska och färgstarka naturbilder uppen-
bara därjämte en utpräglad personlighet, som älskar
gå egna vägar. Här är temperament, inspi-
ration, och konstnärinnan väjer ej för tekniska
svårigheter. En poetisk uppfattning paras med ett
käckt och obesväradt utförande. Den permanenta
konstsalongen har näppeligen förr hyst en separat-
utställning af så påtaglig stil och karaktär som
denna. De högt uppdrifna färgerna ge ofta åt Ebba
Orstadius målningar en festlig prägel. De deko-
rera utmärkt, och man känner glädje inför dessa
rena, mättade färger i stora plan. Vidderens per-
spektiv äro gifna med en skicklighet, som många
äldre konstnärer kunde afundas den unga måla-
rinnan. Hon har en mycket god blick för motiven,
såväl de storslagna som de idylliska, och åtskil-
liga af taflorna fångas genom en förträfflig kom-
position. Ebba Orstadius har bakom sig en ganska
omfattande produktion. Redan hennes svartmålnin-
gar och laveringar kännetecknades af en manlig
bredd och kraft i föredraget. Med förkärlek har
hon återgifvit träd och visat sig äga ett öppet öga
för deras individuella egenart. Målari-
nan har ej kommit förväntningarna på skam. Med denna
utställning, som betecknar en afgjord utveckling,
har hon ådagalagt en aktningvärd färdighet i
akvarelltekniken och lofvat mycket för framtiden.

—N.

Farbror blef topp tunnor rasande, när han
fick reda på min nattliga slädfärd, och fröken
Lisa trodde pigan hade blifvit galen, då hon
kom upp och väckte henne i hennes morgon-
slummer för att få nycklarna till linneskåpet,
för hon skulle ha handdukar till förvaltaren
Stenkula. Fröken Lisa visade sig förresten
inte, men tant Bergsjö, den rara människan,
dukade fram kaffe åt mig. Farbror gick och
undersökte Blixtenson, som blef ordentligt
ulfodrad, och så småningom lade sig stor-
men.

När jag skulle fara min väg, kunde jag inte
hitta min mössa, utan måste fråga tant efter
den.

— Jag la den ute på stora trappan, sa' jag.

Så gick tant ut i köket och frågade gamla
Beda om hon sett min mössa ute på sten-
trappan.

— Förvaltarns mössa? Det låg en gam-
mal trasa på stentrappan, men den slängde
jag ned i vedlåren.

— Har Beda kastat förvaltarns mössa i
vedlåren?

— Ja, var den trasan hans mössa, så har
jag allt gjort det.

Och så kom Beda om en stund med någon-
ting, som hon höll i spetsen af sina krokiga
nypor och på så långt afstånd som möjligt
från sitt hvita köksförkläde. Och det var
min mössa, och den såg vid dagsljus ut som
en dränkt, till hälften flädd, till hälften skab-
big hundpäls.

— Ser Beda, sa' jag, den här mössan, som
hon står och befinns, har jag gett fem riks-
daler för i natt.

— Men den här klär säkert Johns ansikte
bättre, tyckte den rara tant Bergsjö och gaf
mig en annan mössa. Så kastade jag mig
i släden och for i väg. Och när jag for här
förbi, tittade jag in för att tala om äfventyret
för Sven.

Förvaltaren Stenkula hade under berättel-
sens gång promenerat fram och tillbaka på
golfvet. Nu stannade han framför Karins stol.

— Nå, sa' han och såg på henne.

Då såg han, hur hennes ögon stodo fulla
af stora, klara tårar och hur den veka mun-
nen skalf så underligt.

Och då först såg han nattens bedrifter i
sitt rätta ljus.

— Åh, Herre Gud, Karin, är jag en sådan
stackare, att du gråter för min skull?

Så sjönk han ned i korgstolen, satte hän-
derna för ansiktet och snyftade som ett barn.

Hemma hos Pär Nils.

Hohögbackar.

Efter akvareller af Ebba Orstadius.

Från de plastiska föreställningarna på Dramatiska teatern.

1. Renässansidyll.
(Fröknarna Anna Behle och Anna-Lisa Zetterqvist.)

2. Biedermeierpar.
(Herr Einar Ner-
man och fröken
Zetterqvist.)

3. Prins karneval.
(Herr Bror Göthe.)
Goodwin kamera-
bild.

Från scenen

DET AR GLANS OCH GLADJE OFVER Svenska teaterns framställning af Shakespeares "Mycket väsen för ingenting", och det är framför allt renässanslyne hos de båda artister, som utföra styckets två bärande figurer, Beatrice och Benedikt. Ty hvad är Heros och Claudios kärlekssaga och Don Juans försök att genom skurkstreck skilja de älskande mot Beatrices och Benedikts dråpliga replikdueller, som slutligen föra dessa fräsande naturer i hvarandras armar!

Fru Brunius individualistiska talang ger henne möjlighet att segra i ganska artskilda uppgifter. Hon är tragedienne, när så skall vara, och sköter sig talangfullt, ehuru det icke är fritt från att ett teatraliskt manér då vill insmyga sig, hon är komediens charman- ta världsdam och hon kan vidare ge komiska kvinnokarakterer med slående sanning, för att ej tala om hvilka insatser hon gjort i folkskådespelet tack vare en realism, som speglar naturen utan att släppa ett måttfullt lagom ur sikte.

Men sällan har hon så lyckligt balanserat sin konst som här i Beatrices roll. Hennes eget muntra skaplyne är systerligt befryndadt med denna unga kvinnas, man hör det på klangen i hennes repliker, hvilka yrande springa ut från hennes läppar för att tufsa till, förlöjliga och egga den godmodige Benedikt, tills han rycker upp sig och icke blir henne svaret skyldig.

Herr Svennbergs fint nyanserade humor kompletterar förträffligt hans motspelerskas impulsiva gaddighet och skälmeri.

Att de öfriga af lustspelets många rapsodiskt förbidragande gestalter endast bli staffagefigurer bredvid dessa sprakande temperament kan ej hjälpas. Den ljuftva Hero i fru Tejes gestalt är dock en ögonförlöjelse, och man minns äfven herr Brydes lustigt karrikerande framställning af Don Juan, styckets narraktige intrigmakare. Uppsättning och regi kunna godt lofordas.

Från Shakespeare till modern skälm dramatik borde afståndet vara långt, men det är fara värdt att flertalet af dem, som begära skådespel till brödet, tycka att amerikanaren R. C. Megrue från i dag ger dem lika mycket utbyte med sin be- dragarkomedi "Stormfågeln" som Shakespeare från 1600-talet med sitt ofvannämnda lustspel.

Som teaterstycke har "Stormfågeln" den egen- skapen att berömma sig af att det bästa kommer sist, ehuru det strängt taget är en mycket negativ förtjänst, eftersom den dramatiska finessen föregås

och estraden.

Ett försök i Reinhardt-stil var Revolution med dess skulpturala massverkan och alla en revolterande folkmassas intensiva rörelsemoment för att åskådliggöra de sinnesstämningar, hvaraf en upprorisk hop behärskas. Intrycket blef dock skäligen svagt. De unga damerna och herrarna voro alldeles för tama, mätte tydligen aldeles för godt i sitt hvardagslif och hade erfarit för litet för att kunna sätta sig in i den anarkistiska stämningen hos ett af våld och våld torterad folk. En liten blyg ansats att sjunga marseljäsen slog öfver i det barnsliga.

Anslående var däremot gruppen Vision, framställande människans längtan efter religion.

Det stora slutnumret, karnevalsbilder från Wien, erbjöd ett par särdeles intagande moment, nämligen Renässans-bilden och Roccocoidyll, hvarill slöt sig bacchantfigurer och ett roligt Biedermeierpar. Det musikaliska elementet, representeradt af Beethoven, Schumann och Grieg, anpassade sig smidigt och stämningssgifvande till gruppernas rörelser.

Konserterföreningens Hugo Alfvén-koncert skänkte oss ett behagligt tillfälle att få återhöra denne musikers Skärgårdssågen och Kung Oscars drapa samt f-mollsymfonien, alla dessa i sin art en glädje för örat.

Annu en konsert af Fridtjof Backer-Gröndahl är också att anteckna. Den var ägnad hans moders, fru Agathe Backers tonverk, hvars vokala del sjöngs af fru Dagmar Möller, Hennes intelligenta och besjälade folkning, särskildt då det gäller romanser, är ett genom åren kvarstående och glädjande faktum som också nu gjorde sig gällande. ARIEL.

Notis från biografvärlden.

Stureteatern bjuder på en ny film, Collins dagbok, en kriminalroman i 4 akter, synnerligen skickligt inspelad och som pjäs, betydligt bättre än hvad den sortens alster pläga vara. Den har dessutom den stora förtjänsten att icke ocakra på sensationslystnaden och likafullt hålla publiken i oafbruten spänning.

Brunkebergsteatern har också ett godt program med bl. a. Areveckans händelser som dragande magnet. För öfrigt aktualiteter, lustspel m. m., allt af den värdade art, som sedan länge gifvit denna biografteater dess goda anseende.

af ett par tre akter, under hvilka författaren utstår ungefär samma pina som publiken.

Tack vare Oscarsteaterns skådespelarensemble med fröken Borgström samt herrar Barcklind och Hagman i hufvudrollerna låter pjäsen i alla fall se sig. Men den är som det halsband, kring hvilket handlingen är byggd: simili.

Fröknarna Anna Behle och Toja Oster gåfvo föregående vecka Plastiskföreställning på Dramatiska teatern. Det hela var igångsatt med stor apparat, ett betydligt antal uppträdande ungdom och åtskilliga vackra dräkter, som artisten Einar Nerman komponerat.

Fröken Behles instruktion afgaf ännu en gång flera vackra resultat i fråga om estetik kroppskultur, rytmisk karaktäristik och gestens patos eller lekande grace.

är namnet på den nya kaffersättningen, som till den grad har det verkliga kaffets smak och fina arom att man ej kan skilja det från vanligt kaffe.

Pröfva själf och döml!

Säljes öfverallt å:
1/2 kg. 65 öre. 1/4 kg. 35 öre.

**BRIO-KAFFE-FABRIKEN,
NYRÖPING.**

Försök
Stekt gröt
af **SVALÖFS**
snabbkokande
KORNFLINGOR

Vet Ni att
Gahnelit
är ett utomordentligt
godt munvatten?
Försök eljest!

KÖKSALMANACK
Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.
FORSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 19-25 MARS 1916.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; förlorade ägg på krutong; mjölk; kaffe eller te. Middag: Klar buljong med grönsaker och ostkåx; lammstek med potatiskroketter och salader; apelsinsufflé med vispad grädda.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; blandad läda med smält smör; mjölk; kaffe eller te. Middag: Stekt hvitling med maitre-d'hôtel-smör och potatis; mannagrynspudding med saftsås.

När som helst kan man äta
ÖREBRO KEX,
men till frukostbordet är den
oombärlig.

TISDAG (Fettisdag). Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; ansjovislåda med stekt potatis; kaffe eller te. Middag: Fläskkotletter med pressad potatis; semlor med mjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; grahamsvålida med fruktkompott; omelett med svartrotter; mjölk; kaffe eller te. Middag: (vegetarisk): Puré af torra gröna ärtor med jordärtskockor; farmors äppelkaka med vispad grädda.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; strömmingslåda med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Brynt hvitkålssoppa med prinskorf; plättar med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; njursauté med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Fiskpudding med risgryn och smält smör; soppa på blåbär med skorpor.

LÖRDAG (Marie bebådelsedag). Frukost: Smörgåsbord; stekt selleri med skinka; mjölk; kaffe eller te. Middag: Herrgårdsstek med grönsaker och potatis; frösväfflor med sylt.

RECEPT:
Förlorade ägg på krutong (f. 6 pers.). 6 helförlorade

Förnämsta vita stångtvål är
Äkta Balsamiska
Barnängens • **Aseptintvål**
OBS. Björnstämpeln!

CLOETTAS
GULD-CACAO
i vidstående förpackning
säljes öfverallt
1 HEKTO 45 ÖRE

Det kan utan olägenhet sparas i varje hushåll, när

YOG
Guldmedalj 1914

användes i stället för det dyra mejerismöret.

Gör ett försök!

Telefon 61 57

ägg, 6 skivor hvetebröd, 3 msk. smör (60 gr.).
Gräddsås: 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 1/2 lit. grädda, 1 msk. god kött-sky, salt, hvitpeppar.
Till garnering: 1 1/2 hg. rökt skinka, 1 msk. smör (20 gr.).
Beredning: Brödskeifvorna skäras aflånga, urhållas och stekas vackert gulbruna i smöret. De uppläggas på varmt fat och på hvarje skifva lägges ett ägg.
Smör och mjöl fräses 2 min., grädden och köttskyn tillsätts, hvarefter säsen får koka 5 min. Den afsmakas med kryddorna och hålles öfver äggen. Skinkan skäres i fina strimlor, stekas i smöret och strörs i en krans omkring hvarje ägg. Anrättningen garneras med persilja och serveras som frukosträtt.

Ostkåx (f. 6 pers.). Mördeg: 2 hg. smör, 1 äggula, 40 gr socker, 245 gr. mjöl.
Ostmassa: 1 hg. smör, 75 gr. fin, riven ost.
Beredning: Smöret tvättas (vattnet arbetas ur väl) och röres tills det blir hvitt och pösigt. Äggulan och sockret röras 10 min., därefter tillsätts smöret och mjölet och degen arbetas, tills den blir smidig. Den får stå i kallt rum 2 tim., utkafas därefter till en aflång kaka af 2 mm. tjocklek, hvilken naggas lätt. Den sporras ut till sneda fyrkanter, hvilka läggs på en väl rengjord plåt och gräddas vackert rostgula i ordinär ugnsvärme. Till ostmassan röres smöret med osten, tills det blir hvitt och pösigt. Ostmassan breddes på hälften af kåxen och de öfriga kåxen läggs ovanpå med den naggade sidan upp. Serveras till buljong eller consommé.

Apelsinsufflé (f. 6 pers.). 20 gr. kallt smör, 50 gr. socker. 3 del. grädda, 50 gr. smält smör, skal och saft af 1/2 apelsin, 5 äggulor, 3 äggvitor.
Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.).
Beredning: Smöret smältes i en kastrull och röres med sockret och grädden öfver elden, tills blandningen blir simmig, då den upphålles i en spillkum. Det kalla smöret lägges och massan röres, tills den blir kall, då det finrinda apelsinskalet och apelsinsaften tillsätts. Äggulorna iroras därefter, en i sänder, under det massan arbetas 1/2 tim. Sist nedsätts de till hårdt skum slagna äggvitorna och massan hålles i smord pajform, öfversockras och gräddas omkr. 1/2 tim. i ordinär ugnsvärme. Serveras genast ur sin form.

Stekt hvitling (f. 6 pers.). 1 1/4 kg. hvitling, 1 msk. salt (15 gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), 80 gr. smör.
Maitre-d'hôtel-smör: 1 liten knippa persilja = 2 msk. finhackad persilja, 120 gr. fint smör, 2 gr. bordsalt, 1 tsk. citronsaft 1/4 tsk. hvitpeppar.
Beredning: Fisken rensas, sköljes, torkas, skäras på båda sidor, med 1 1/2 cm. mellan hvarje skära inignides med saltet och får ligga 1 tim. Den torkas med en fiskhandduk, vändes i mjölet och stekes i smöret öfvanpå spisen. Upplägges på varmt serveringsfat, garneras med refflade citronskivor och serveras med kokt potatis eller potatismos och maitre-d'hôtel-smör.
Till maitre-d'hôtelsmöret sköljes persiljan, inklappas i en duk. Smöret röres, tills det blir hvitt och pösigt, persiljan, saltet, citronsaften och pepparn tillsätts och smöret omröres väl. Serveras i såssnipa.

Mannagrynspudding (f. 6 pers.). 150 gr. mannagryn, 3 msk. smör (60 gr.), 1 1/2 lit. mjölk, 1/2 tsk. salt (3 gr.), 2 msk. socker (30 gr.), 20 sötmandlar, 10 bittermandlar, 40 gr. vanilja russin, 3 ägg.
Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.
Beredning: Grynen läggs i sikt, öfverspolas med kallt vatten och få afrinna. En kastrull smörjes med 1/2 msk. af smöret, mjölken hålles och får koka upp, grynen ivispas, hvarefter gröten röres med slef, tills den tjocknat, då den flyttas öfver svagare eld och får sakta koka omkr. 20 min. Den upphålles, resten af smöret tillsättes genast jämte kryddorna, den skällade och malda mandeln samt de väl sköljda, förvållda och urkärnade russin. När gröten är kall, iroras de uppvispade äggulorna och de till hårdt skum slagna äggvitorna. Massan hålles i smord och brödbeströdd pajform och gräddas i ordinär ugnsvärme omkr. 1 tim. Serveras, genast den tagits ur ugnen, med saftsås, sylt eller kompott.

Farmors äppelkaka (f. 6 pers.). 1 1/4 lit. goda, lösa äpplen, 50 gr. strösocker.
Deg: 3 2-öres mandelbröd, 1 1/2 del. ljum mjölk, 120 gr. smör, 120 gr. socker, 2 hela ägg, 2 äggulor, rifna skalet af 1/2 citron, 25 gr. sötmandel (omkr. 25 st.).
Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.
Beredning: Äpplena sköljas, torkas, skalas, kärnhusen urtagas med bleckrör, och äpplena skäras i tunna

1095 1050

DAM-PUMPS
prima lackchevreaux
NORDISKA-KOMPANIET
Basaravd. Stockholm

FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande af alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lätsmält fördrages det af den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet af största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages af såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS DRUG-HANDELS LABORATORIUM,
STOCKHOLM.**
Originalflaskor om 500 gram, Pris Kronor 2.—
BILLIGT! - Finnes å alla apotek - BILLIGT!

INGER SYMASKINER
VÄRLDSBERÖMDA

Fyrtornets
RADHES

Där hållbarhet och briljant utseende sättes i första rummet, är målning med emaljfärgen **Chinalack** att föredraga framför alla andra liknande färger. Belönad med guldmedalj. Arsenikfri enl. nya giftstadgan.
Finnes i alla kulörer hos alla färghandlare. Fabrikanter: **Dorch, Bäcksin & Cos A.-B.,** Göteborg och Stockholm.

Ansjovis i Ostronsås
Erkändt bästa inläggning.
För finsmakare!

Mellin's Food
är bästa kraftnärning för svaga, klena barn i alla åldrar. Förordas af läkare. Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

Ekströms
JÄSTMJÖL
Vaniljsocker

För döfva.
Rådgifvare (2 kr.), inneh. om Grats sjukdomar, labiologi m. m., rekv. fr. sem-läraren F. Nyström, Manilla, Stockholm.

NYA WERMLANDS-TIDNINGEN
Grundt. 1850 Karlstad Grundt. 1856
är Värmlands största och äldsta tidning

JACOBSONS AFFÄR
FIRMAN ETABLERAD 1832.
HANDARBETEN, TAPISSERI M. M.
- Väikänd. - Välsorterad. -
24 B Grevtureg., vid Tattersall

Lukulin
TANDCRÈME & MUNVATTEN
Bevarar tänderna friska och vackra

Vantar & Strumpor
 MED **Lejon** MÄRKET!
 FÖRSÄLJAS
 I ALLA VÄLSORTERADE
 SYBEHÖRS-MANUFAKTUR-
 & KORTVARUAFÄRER

skifvor, som läggas hvarftals med sockret i en spillkum och få stå omkr. 1 tim. Mandelbröden skäras i bitar och läggas i mjölken. Smör och socker röras till skum, de uppvisade äggen och äggulorna tillsätts jämte citronsaften, den skalade samt malda mandeln, och sist röres det uppblötta, urkrämde brödet. Degen arbetas väl och lägges hvarftals med äppelskivorna i smord och brödbestörd pajform — 3 hvarf deg och 2 hvarf äppelskivor. — Puddingen gräddas i ordinär ugnsvärme omkr. 1 tim., eller tills äppelna äro mjuka och degen vid prof med vispkvist kännes torr. Serveras varm med vispad grädd eller vaniljsås.

Herrgårdstek (f. 6—8 pers.). 1 1/2 kg. mellanfransyska eller innanlär, 1 1/2 hg. späck, 2 tsk. salt (10 gr.), 1/4 tsk. vitpeppar, 3 msk. smör (60 gr.), 1 lit. kokande efterbuljong,

1 lagerblad, 2 små rödlökar, 6 kryddpepparkorn, 2 ansjovisar, 2 msk. konjak, 1 msk. ättika, 1 tsk. sirap. Beredning: Köttet torkas med en duk, urviden i hett vatten, späckas, ingnides med en blandning af vitpeppar och saltet och bindes med selegarn (förut doppat i hett vatten), så att det får vacker form. Smöret brynes i en stekgröta, som ej bör vara större än att köttet nätt och jämnt rymmes däri. Steken lägges i och brynes, tills en vacker brun skorpa bildats, då buljongen spädes på. Ofvampad steken lägges lagerblad, de skalade lökarna kryddpepparkornen, de rensade, urbenade ansjovisarna och sist tillsätts konjak, ättikan och sirapen. Locket lägges på och köttet får sakta steka, tills det är mörkt, eller omkr. 2 1/2—3 tim., hvarunder det vändes några gånger. Steken lägges upp på varmt fat och skäres för vid bordet. Serveras med grönsaker, potatis och salader samt afredd sås, tillsatt med grädd om så önskas.

**EN LITEN HISTORIA
 SOM KUNNAT HÄNDA PÅ
 SKOTTDAGEN 1916.**

af F. I.

(Forts.)

Då morbror Fritz började sin bana som civil tjänsteman, skulle han på räntan af ett litet arf och de inkomster i form af gratifikationer etc. som staten bestod, draga försorg, ej endast om sig själf, utan äfven bidraga till en sin äldre ogifta systers underhåll. Han gjorde det »så hjärtans gärna», som han själf försäkrade, men huru det var, så lade just detta bestämde underhåll, hvares kraf med åren snarare stego, än föll, ett bestämmt hinder i vägen för morbror Fritz att tänka på en

bosättning som gift karl. Han bodde naturligtvis för sig själf men intog sina middagar hos syster, och huru nu åren följde på hvarandra så hade det lefnads sättet blifvit en vana, som han ej förmått sig till att bryta, till och med så mycket förbättrade inkomster kunde ha underlättat en förändring.

Långt ifrån att morbror Fritz ägt ett förkortadt, känsloöst hjärta, visst icke; han hade ett starkt skönhetssinne och trufvades väl i fruntimmersällskap, helst dock med unga sådana. I sin tur hade ungdomen skämt bort honom, sedan han först varit både antänd och kär åtskilliga gånger, men utan resultat. En gång hade »flamman» ej gett sig tid att vänta på den förklaring morbror Fritz efter moget öfvervägande kanske kommit att prestera, men förlofvat sig med en annan tillbedjare. En annan gång hade han själf besinnat sig i sista stunden, »det vore dock synd om syster Mina». En tredje gång var föremålet ungt, vackert, älskvärdt och i morbror Fritz tycke fullt respektabelt och presentabelt, men — syster Mina och syster konsulinnan skulle kanske ej ha tyckt så, och sätta i scen en familjevot, därtill saknade han både hjärta, själförtroende och nödig kraft. Alltså, morbror Fritz förblef ogift. En gång för mycket länge sedan i hans ungdom, hade en lifligt kvinnlig sjuttonåring med himmelska blå ögon härskat oinskränkt i hans hjärta, men »döden speglarne sönderslog», och det dröjde många år innan morbror Fritz fick ögon för andra vackra kvinnor.

Morbror Fritz var nu således blifven gammal ungar, gammal inbiten ungar, med alla thy åtföljande behag och — obehag. Sedan syster Mina för åtskilliga år sedan skattat åt förgängelsen, hade han bott ensam som förr, men intagit sina middagar på Sällskapet, detta Stockholms »gammalungkarls-museum». Icke var detta så trefligt som att sitta på tu man hand med syster Mina och alltid kunna räkna på att få sina favoriträtter på rätt tid och rätt årstid, men hvad skulle man göra? Inte kunde man gifta sig bara för den saken. Och tjänarefrågan sedan! Denna alla gamla ungarlars olösliga fråga, deras inre politik rent af! Huru morbror Fritz vände sig, blef det gale; än hade han för att känna sig lugn då han var borta, tagit en pålitlig, meriterad städerska af en viss ålder, men vid en oväntad hemkomst funnit den pålitliga »absolut fränvarande»: än hade han försökt med ett landsortens unga barn, såsom mindre själfständig och mera böjlig, men funnit henne fullkomligt »oduglig»; det var för tokigt; och alla hade slutat med att blifva oförskämda. Då vi nyss fann Morbror Fritz vid syster konsulinnans frukostbord hade han som vanligt skyndat till henne för att få utgjuta sig öfver sina huslra vedervärdigheter. Nu hade ett papper förkommit som »så bestämde» legat där och där på skrifbordet, som för resten varit odamadt som en sopla. — »Men, snälla Fritz, då du aldeles förbjudit din städerska att röra vid ditt skrifbord, så får du väl ej begära att det skall vara afdamadt», hade konsulinnan helt logiskt vågat invända. »Kanske du äfven för större säkerhets skull läst in papperet i någon låda i bordet, och sedan glömt af det», hade hon saktmodigt fortsatt, då morbror Fritz redan vid hennes första ord tvärtstnat och sedan sett helt öfverbevisad ut. Annes återuppträdande, färdigklädd till Berg-promenaden hade så gjort slut på samtalet och besöket. »De stackars gamla ungarlarna, de stackars gubbarne!» var innehållet af fru Mias medlidssamma tankar, då hon såg brodern, nu med ett gladare uttryck i ansiktet, aftaga med Annie. »Ack! om han hade gift sig ändock, den stackars käre Fritz!»

Efter festandet hos konditorn hade följt en öfverenskommelse mellan morbror Fritz och lilla Annie om att klockan 2 mötas vid skridskobanan, och hvem skulle de vid sitt inträde där genast finna om ej morbror Fritz »underboerska» eller grannfru i huset, den hyggliga, ännu rätt ungdomliga assessorskan W—n, åtföljd af sin sjuåriga tös, som mamma nu skulle bjuda att inviga i skridskostens hemligheter. Och hvad föll sig naturligare än att morbror Fritz, alla systerbarnens läromästare i konsten, själfmant och med största nöje åtog sig besväret i hennes ställe. Där han nu, med en liten flicka vid hvardera handen skrider hit och dit öfver isen är han riktigt i sitt esse, som man säger, och där lämna vi honom tillvidare, för att följa »den hyggliga» fru assessorskan, som väl fri från sin ovana omsorg tagit vägen hemåt.

Tidigt gift med en redbar och dugande ämbetsman hade hon, såsom mycket yngre än maken, under hela sitt lif fått vänja sig vid att i allt rätta sig efter hans vilja och åsikter. Vid hans bortgång fann hon sig således ganska ovan och oviss hvem som skulle styra med allt, först och främst med barnens, en gosses och en flickas, uppfostran. Gossen hade satts i skola och artade sig väl, men ju större han blef och malkades den ålder då en kvinnlig hand allena ej är tillräcklig att sköta

om en liflig och intelligent, men litet själfrådig ungdom, emotsåg hon med bäfvan huru det skulle lyckas henne att uppfostra honom färdig. Han hade just samma dag visat ett kraftigt drag af egensinne som hon ej måkat fullt bekämpa och »huru skulle det nu gå?» Han var nu tolf år och hon började tydligen ej längre rå på honom. För att förströ sig själf och sin lilla flicka hade hon gått ned till isen och där varit nog lycklig att träffa på sin öfverherre, morbror Fritz och till ömsesidig belåtenhet fått öfverlämna sin lilla Clara till honom.

Under sin femåriga ämnetid hade hon visserligen haft ett par friare, men hennes hjärta hade ej talat för någon af dem och dessutom, huru skulle hon våga anförtro barnen åt någon styvfader? Vek och utan själförtroende som hon återkom dock ofta nog på senare tiden den tanken: »Tänk om jag gjorde dumt ändå att säga nej till N. N.? Jag hade allt af honom fått en god hjälp i att uppfostra Einar». Fru W—n hade nu i snart tre år bott i samma hus som morbror Fritz och mellan de båda små hushållen hade snart åtskilliga relationer kommit till stånd. De i sina respektive kök isolerade tjänsteandarna hade snart frateriserat (hvarför ej försystrats?) och på det sättet mottog fru W—n mot sin vilja allt emellanåt rapporter om morbror Fritz göranden och låtanden. Det hade snart blifvit en sådan vana att »jungfrunn» för bekvämlighets skull stodo hvarandra till tjänst med än ett än ett annat, att då morbror Fritz en dag upptäckte att vid en liten aftonbjudning hos honom en del bordssilver lånats hos fru W—n istället för hos konsulns, han fann sig föranlåten att presentera sig själf nere hos fru W—n och ganska förlägen och smått agiterad göra ursäkt för den »förbaskade» Christines närhängenhet; han skulle hädanefter »insann förstå att sätta p för sådant ofog.

Bekantskapen grannarna emellan var således gjord, och ehuru morbror Fritz inom sig beslutit att

**MUSTAD'S
 VÄXT-MARGARIN**

den skulle inskränka sig å hans sida till »hattaftagning» och möjligen ett hastigt »hur står det till?» i förbifarten ifall man skulle mötas i trappan, så föll det sig verkligen så att de möttes oftare än morbror Fritz beräknat, och det i programmet förutbestämda »hur står det till?» hade smänigom förlängts till små diskussioner, allt likväl på stående fot. Det hade till och med gått så långt att fru W—n då och då uttryckt sin oro öfver sin gosses handlingar och att morbror Fritz stora försiktighet ej kunnat förhindra hans stora vänlighet att gifva henne en liten lektion i ämnet. »Hvad fanken hade jag nu med den saken att göra?» blef väl oftast hans inre outtalade tillrättavising till sig själf, men huru det var, gjorde han om samma sak åtskilliga gånger.

(Forts.)

BREFLÄDA

»S. H.» Landskrona p. r. Annonsern kostar 3:— kr. pr gång.
 H —. Dylika anonyma annonser kunna vi af princip icke införa. Uppgif namn och adress så återsänds inkomna 2:— kr. i frimärken.

Nya ypperliga specialputsmedel för lackläder.

Möjliggöra en fullt rationell vård.

Vikings Lack-Pasta

i burkar à 50 öre

är ett skydds- och konserveringsmedel, avsett att i längsta möjliga tid bevara lackeringens ursprungliga glans och smidighet, vilka den bibehåller och förhöjer samt — om förlorade — i de flesta fall kan återställa.

Vikings Lack-Puts

i askar à 50 öre

är ett renoveringsmedel, avsett för putsning av äldre lackläder, slitna och skrapade ställen, samt igenfyllning och utjämning av rispor och sprickor.

Om ej Eder handlande för dessa putsmedel, kan minst 2 st. burkar eller askar erhållas franco direkt från fabriken.

Tillverkare:

Industri-Aktiebolaget Viking, Örebro.

NY UPPLAGA

nu utkommen!

IDUNS

KOKBOK

Pris inb. Kr. 5.50

IDUNS EXPEDITION,
 STOCKHOLM.

Annonsera i Idun!

PHOSPHO-ENERGON-PILLER
 FÖRORDAS AV LÄKARE
 »vid allmän svaghet, nervositet, överansträngning och sömnlöshet.»
 SÄLJES ENDAST I APOTEK
 A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
 Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

OXYGENOL-SALVA
 Med vätesuperoxid

TRE ORD

SASOL

är

oumbärligt!

»En annons är en fusenhöfödad försäljare — fusenfallt viktigt är det därför att den säger hvad den bör säga, hvarken mer eller mindre.»

Infordra kostnadsförslag från Idun.

EN FREJATABLETT
 lindrar den ertsammaste hosta

SÄLJES I ASKAR à 30 öre. I PÅSAR à 10 öre

ETABLERAD 1752. När ni tager ett piller, så tag ett

Brandreth's Piller

Rent vegetabiliskt Alltid verksamt.

Brandreth's Piller rensa blodet, magen och inälvorna samt underlätta matsmältningen. De stimulerar levern, aflägsna dålig galla och andra fördärvade afsöndringar. De styrka, regulera och rensa hela systemet.

Vid förstoppning, svindel, sömnlöshet, belagd tunga, dålig andedräkt, hufvudvärk, magsmärtor, dålig, ofullständig matsmältning, lever-sjuka, gulset och hvilken annan opasslighet som helst komma af orent blod.

Säljas på alla apotek.
 Allcock Manufacturing Co., Birkenhead, England.

ETABLERAD 1847.

ALLCOCK'S PLÅSTER

Universalt botemedel mot Smärtor. Hvarsomhelst, där man har ondt bör et plåster läggas.

Husmödrarnas Centralförmedling
Förmedlar köp och försäljningar mellan hem i Landsorten och Stockholm.
JAKOBSGATAN 20, STOCKHOLM.
Rt. 12834. 10-5. A. T. 2313.

LEDIGA PLATSER

PÅ TURISTHOTELLET, finnes 1 maj-15 sept. plats för enkel, anspråkslös, arbetsam, bättre flicka med godt humör, skicklig i bakning, finare o. gröfre, vana vid räkn. o. skriva fordras, då den sökande även skall biträda i kassan vid behof. Den som ej kan prestera dessa egensk. gör sig ej besvär. Lön 40 kr. pr mån. Svar till Turisthotellet, Elfkarleö.

BARNHUSA önskas från 1 april att tillse 3 barn, 9, 5 och 3 år, samt för öfrigt hjälpa till med husgöromål. Betyg önskas. Fru Märta Egnell, Marstrand.

EN ANSPRÅKSLÖS, bättre flicka, villig att utan jungfrus hjälp deltaga i inom ett hem förekommande göromål (till grofsysslor tages hjälp), får god plats i april hos Fru Josef Andersson, Alingsås.

HUSFÖRESTÄNDARINNA—vårdinna, bildad hushållskunnig med godt sätt och utseende, musikkunnig, omkr. 30 år, får god plats hos äldre ensam ämbetsman, 600 kr. lön, 2 jungfrur. Gärna skolkökslärarinna. Ingen, som ej fyller dessa fordringar och därjämte ej är vidsynt och höjd öfver förtal, bör anmäla sig. Anmälan under beteckningen »God plats A. B.» med foto insändes till Nordiska Annonsbyrå, Göteborg, f. v. b.

TVENNE TJANARINOR på platser, den ena som kokerska, den andra som husa, i familj bestående af herre och fru med barn (2 st.), hemma endast under ferierna. Svar med alla nödiga upplysningar samt uppgift om rekommendationer till »Dugliga», Vj., Ockelbo.

UNG, BILDAD DAM 30-35 år, gärna f. d. sjuksköterska, sökes som sällskap och hjälp i familj. Goda ref. fordras. Svar helst med foto samt lönepret. Sändas till »C. E. R.», Helsingborg p. r.

I GODT HEM i Södermanland i närheten af Mariefred får bättre, hushållsvan flicka, kunnig i matlagning o. s. v., som haft plats förut, anställn. Familjemedlem. Jungfru finnes. Vid. Nya Inack-Byrån, Jakobsbergsgatan 34, Stockholm.

HUSHÅLLSVAN, ordningsälskande, om möjligt intresserad för affär, helst troende dam erhåller plats som förestånderska i bättre nykterhetskafé (ej matserv.) i landsortstad. Svar till »1:sta nästa april», Idun exp.

FRISK, ENKEL OCH ANSPRÅKSLÖS bättre flicka, som är villig att deltaga i förekommande göromål inom ett hem, hvarst jungfru finnes, får plats 15 april eller 1 maj hos ingeniörsfamilj med ett barn. Rek. och löneanspråk samt om möjligt foto insändes under signatur »Småland 1916», Idun exp.

BILDAD TYSKA kan få anställning såsom sällskap under sommarmånaderna hos familj på landet. Sv. torde lämnas till »Postfack 32», Partille.

Nu genast
erhåller person, kunnig i bokföring och med goda språkkunsk. (spec. i tyska) förmånen anställn. Svar med betygsskriftr. och foto samt lönepret. torde sändas under adress »Framtidsplats», Gumali Annonsh., Sthlm.

En fullt kunnig kokerska
får plats i 2 pers. hushåll från den 24 april. De bästa rek. fordras. Fru Harald Nilsson, Kungssportsavenyen 37, Göteborg.

Frisk och praktig flicka,
van vid barn och kunnig i sömnad, sökes till »barnfröken». Svar med rek. och foto till »Fru W.», Box 1, Oskarshamn.

Nattsköterskebefattningen
vid Gellivare lasarett förklarar härmed till ansökan ledig. Lön 450 kr. för år jämte fritt vivre. Ansökan, åtföljd af betygsskriftr och öfriga intyg som sökande önska åberopa, skola insändas till Lasarettsläkaren, adress Gellivare.

Söker Ni plats
på något af den kvinnliga verksamhetens olika områden?

Kom då ihåg
att ett bepröfvadt och af tusentals kvinnliga platssökande med bästa resultat användt förfaringssätt är att sätta in en liten annons i IDUN. En platsannons — 10 mm. stor — kostar endast 2 kronor. Beloppet kan insändas i postavisning, hvarvid texten lämpligen skrives & postavisningsblanketten.

Trädgårdslärarinna
Härmed kungöres till ansökan ledig befattningen som trädgårdslärarinna vid Stockholms stads barnavårdsnämnds barnhem, Södermannagatan 55 A.

Den som önskar ifrågakomma till befattningen har att senast måndagen den 20 mars 1916 kl. 12 på dagen ingifva ansökning till Stockholms stads barnavårdsnämnd Fredsgatan 9. Vid ansökning skola fogas frejdbevis, läkarebetyg och de öfriga handlingar, hvarmed sökanden vill styrka sin kompetens. Af löningen är 500 kronor jämte fritt vivre & barnhemmet. Tillträde omedelbart. Närmare upplysningar om platsen lämnas af barnhemmets föreståndarinna, Fröken Anna Lundgren, Stockholm den 2 mars 1916. STOCKHOLMS STADS BARNAVÅRDSNÄMND.

Enkel, bättre flicka,
fullt pålitlig och van vid ordning, får plats att vara frun behjälplig vid skötseln af ett pensionat på landet (ej långt från stad). Bör vara något kunnig i matlagning samt alla i ett hem förekommande göromål. Alder, ej under 25 år. Svar med fotografi, lönevillkor och ref. till »Familjemedlem E. A.», Idun exp.

Husmoderstjänsten vid Läns-lasarettet i Falu
kungöres härmed till ansökan ledig. Lön 600 kr. pr år och allt fritt. Reflekterande härå torde före denna månads utgång insända betyg jämte ansökan till Lasarettkontoret, Falun.
Falu i mars 1916.
LASARETTSDIREKTIONEN.

En ytterst pålitlig
och erfaren barnsköterska önskas till 1:sta maj hos Friherrinnan Rosenörn Lehn Örebro, Sacköbing, Danmark.

Vårdinna af god familj
Hjärtgod, själsfin liten kvinna med sympatiskt sätt och utseende samt förmåga att göra ett enkelt hem trevligt åt medelålders ungherre sökes. Svar med upplysn. och foto till »Tjänsteman X.», Malmö p. r.

I Dalom
får ordentlig, villig och rask flicka plats att under kunnig husmors ledning deltaga i alla inom ett landt-hushåll förekommande göromål. Sv. till »Vår 1916», Idun exp. f. v. b.

Plats som bitr. slöjdlärarinna
vid Blekinge läns kvinnliga folkhögskola i Ronneby är till ansökan ledig. Lön för tjänstgöringstiden 20 april-1 aug. i ett för allt 350 kr. Utom kompetens i slöjdundervisning hufvudsakligast sömnad och knyppling, även önskvärdt att sökanden kan något biträda med undervisning i enklare räkning ävensom leda sånglekar o. dyl. Ansökning, åtföljd af betygsskriftr, bör innan den 25 mars vara inlämnad till Styrelsen för folkhögskolan, Ronneby.

Sjuksköterskeplatsen
vid Eksjö nya epidemiska sjukhus kungöres till ansökan ledig att tillträdas den 1 juni. Löneförmaner 600 kr. för år och allting fritt. Ansökningar jämte betyg m. m. insändas före den 1 maj till stadsläkaren John Nyström, Eksjö.

PLATSSÖKANDE
UNG, ENKEL NORRLANDSKA önskar plats i vänligt hem som husmoders hjälp och sällskap. Fina rek. finnas. Tacksam för svar till »Musikalisk», Idun exp. f. v. b.

UNG FLICKA önskar plats i familj som hjälp, är van vid hushålls görom. samt kunnig i handarb. Helst på landet. Svar till »Skånska», Specieraffären, Arsenalsgat. 10 Göteborg.

EN VERKLIGT DUGLIG och pålitlig, fullt hushållskunnig flicka önskar till 1 maj plats att på egen hand förestå hushåll för bildad herre eller dam eller i liten fin familj, helst i Gefle eller dess omnejd. Fina betyg finnas från Karlskoga Praktiska Skola samt från inneh. platser Svar till »Plikttrogen», Idun exp.

GEB. DEUTSCHE, 27 jähr., 3/4 Jahr in Schweden in Stellung (Klavier, Handarbeit, einige Sprachkenntnisse franz., engl., russ.; im Haushalt erfahren), sucht Stellung nach Stockholm beim einzelnen Ehepaar oder älterer Dame evtl. bei Kindern zur Gesellschaft u. Stütze. 35 Kr. Gehalt. Ausgezeichnete Empfehlungen. Off. an »A. P.», Idun Exp.

UNG FLICKA önskar plats i bättre familj, där jungfru finnes, helst på landet, att gå frun tillhanda i alla inom ett hem förekommande göromål. Liten lön önskvärd Sv. avvakts till »Familjemedlem», Uddevalla p. r.

Kvinnlig arbetskraft
inom såväl hennens som andra kvinnliga arbetsområden kan Ni med bästa resultat

erhålla genom att sätta in en annons i IDUN, specialorganet för kvinnliga platsannonser af alla slag.
En platsannons — 10 mm. stor — kostar endast 2 kronor. För större annonser beräknas ett pris af 25 öre pr mm. därutöver.

HUSFÖRESTÄNDARINNEPLATS sökes till stilla, helst kristligt sinnadt hem, gärna för ensam pers. utan jungfrus hjälp, el. äldre barnlös fam. prästhem föredrages. Sv. till »Anspråkslös», Karlsborg p. r.

UNG DAM FRÅN WIEN, måktig svenska språket, önskar plats i familj juni-sept. som sällskap. Undervisningsvan. Examinerad pianolärarinna. Närmare genom Fru Emy Lundberg, Djursholm—Osby. Riks 426.

ENKEL, GLADLYNT, ORDENTLIG flicka önskar komma i godt och vänligt hem för att deltaga i lättare sysslor, sömnad samt gärna skrifögromål. Sv. snarast till »20 år», Idun exp. f. v. b.

UNG FLICKA från Dalarne, pålitlig och barnkär, något van vid sömnad, önskar plats i familj i Stockholm (ej som ensamjungfru). Sv. till »S. K. E.», Idun exp. f. v. b.

ENKEL 31-ÅRIG FLICKA, kunnig i handarbete, skrifögromål enkl. matl. önskar plats som hjälp c sällsk. hos ens. herre el. dam. Sv. till »Plikttrogen» p. r. Lövestad.

DALARNA—NORRLAND. Hurtig kv. gymnast, som vill hvila någon tid, önskar komma i trevlig familj. Är villig meddela 1 tim. massage dagl. Hjälper gärna till i hushåll eller med skrifögromål. Svar märkt »Berest», Idun exp.

KARTRITERSKA, intresserad nybegynnare önskar plats, gärna utan lön i början. Sv. till »Löjtn. Kjällströms kurs», Idun exp.. Kartprof finnes.

21 ÅRS FLICKA af god familj, något kunnig i matlagning, önskar plats som husmoders hjälp och sällskap. Någon lön önskvärd. Svar till »Familjemedlem», Box 11, Strömsnäs Bruk.

UNG EX. HANDARBETSLÄRARINNA med fina betyg, som genom. högre slöjdem. i Sthlm, söker lämpl. plats. Event. i finare familj. Gärna i läkarefam. att biträda i sjukvård. Svar inom 14 dagar märkt »Ordningssinne och pliktrog», Idun exp. f. v. b.

UNG TYSKA.
Plats i en bättre stockholmfamilj, där hon får deltaga och vidare utbilda sig i hushållsgöromål och där hon blir betraktad som familjemedl., sökes till 1 maj af ung tysk flicka af god familj. Har besökt hushållsskola. Små pretentioner. Svar till »Tyska-Familjemedlem», Aktiebolaget Nordiska Kompaniets Annonsbyrå.

EN ORDENTLIG FLICKA med godt föräldrahem och kunnig i handarbete önskar plats den 1:sta maj på landet i stillsam familj att gå frun till handa. På lön fästes ej afseende, mera på ett godt bemötande. Svar till »Pålitlig A. B.», Idun exp.

STUDENTSKA, prästdotter, önskar guvernantsplats (eventuellt annan anställning) under sommaren. Helst »uppåt landet». Betyg från sommarna 1914 o. 1915. Sv. till Astrid Palmér, Klostergatan, Lund.

UNG FLICKA önskar fr. o. m. maj månad plats i sjukvård eller som sällskap åt äldre dam eller herre. Goda betyg och rek. finnas. Svar snarast möjligt till »K. W.—g», Näsviken p. r.

Ung, bildad, musikalisk tysk fru
från Ostpreussen, hemmastadd med svenska förhållanden och bord, önskar plats i Sverige som husföreståndarinna i bättre hem. Utmärkta svenska och tyska referenser. Svar till »Tyska», Sv. Telegramb., Malmö.

Lär Er teckning och målning!
Ämnar Ni lära Er teckning eller målning, bör Ni genom att deltaga i vår undervisning pr korrespondens skaffa Er de nödvändiga kunskaperna. Eder ålder, bomsort eller nuvarande sysselsättning utgöra ej något hinder vid vår undervisning. Avgifterna äro låga. Betalningsvillkoren synnerligen förmånliga. Lärotiden obegränsad. Skriv därför redan i dag ert prospect genom att ifylla bredvidstående kupong och sänd den i öppet kuvert, frimärkerat med 4 öre!

Härmed inbjudes till Aktieteckning i A.-B. Husmödrarnas Centralförmedling.

A.-B. har till uppgift att förmedla försäljningar mellan Hem i landsorten af de alster deras gårdar frambringa, såsom matvaror af alla slag, bär, frukter, konserveringar o. inläggningar, väfnader o. föröfrigt allt de önska afyttra utan andra mellanhänder än våra direkt t. hem i Stockholm.
Aktiebrevet äro på 10 kr. styck o. ställas till viss man. Teckningslista o. alla öfriga upplysningar lämnas tacksamt af Martha Larsson, Husmödrarnas Centralförmedling, Jakobsbgatan 20, Stockholm.

Ung väflärlarinna
Önskar plats i skola eller hem. Små anspråk. Svar motes tacksamt und. adr. »E. S.», Box 8, Näsby.

19-årig, bättre flicka,
Önskar komma i familj i trevligt hem helst på landet. Kunnig i matlagning o. klädsömnad. Svar märkt »Familjemedlem», Borås p. r.

Geb. Jg. Deutche
sucht Stellung in feiner Familie bei Familienanschluss. Näheres L. Melms, Knieperstr. 20, Stralsund.

INACKORDERINGAR.
UNGDOM MOTTAGES för sommaren i trevlig prästgård. Goda ref. Svar till »Sommaren 1916», Idun exp.

ENSAM MEDELÅLDERS DAM önskar inack. i enkelt men godt hem på landet, helst utan barn, i södra Sverige, där sällskap och omvårdnad kan erhållas. Sv. t. »1916», Idun exp.

HELINACKORDERINGAR mottagas året om i Näs. Billiga priser! Lämplig rekreationssort. Rikstel. 5 Inneh. M. Kallin, Svedens pensionat, Näs.

Lisakulla Hvilohem Sättila.
Västergötland, erbi. et lugnt och stilla hem Hårlig natur. Godt bord! Helinack. fr. 65 kr Elisabeth Schultheisz, Sättila.

Konfirmandundervisning
meddelas under inst. sommar i Västergötland prästgård, vackert och fritt belägen, 15 km. järnväg fr. Linköping. Pianon och orgel finnes. Vidare gm kyrkoherde R. Janzon, Västergötland.

I Leksand.
God inackordering erbjudes såväl ungdom som familjer å mindre pensionat. Adress Fru Anna Lindberg, Leksand. Rikstel. 60.

Å Solberga Pensionat
adr. Solberga mottagas sommar-gästier. Skogrik, vacker trakt å Smålandska höglandet, 280 m. ö. h. 1 1/2 km. fr. statsbanestation, 15 min. järnvägsresa fr. Nässjö stad.

Sommarkonfirmation
På grund af särskild anledning kommer konfirmandundervisning att instundande sommar anordnas i Ljungby prästgård (vacker trakt 2 mil från Lund och Malmö). Högst 10 gossar och flickor från allmänt läroverk kunna däri få deltaga. Förfrågningar besvaras genast.
Lyngby pr Kongsmarken 6 mars 1916.
K. GUSTAF HAUFFMAN,
Kyrkoherde.

Konfirmander
mottagas 1 juli-13 aug. Tillfälle till bad. Kamrater finnas. Goda ref. Kyrkoherde Axberg Normlösa Rt.

För den nyfödde.
Komplett, elegant utstyrel 3 omg 18 prydl. plagg, välsydt af uteslutande bästa materiel. Förord. af läkare. Pris pr kartong 10 kr. »Pre-sentkartongen», högfin kvalitét 14 kr Sänglinne, stort och praktigt, med vackra brodyr 5 kr. pr omgång
Fru Caspersson, Slottsgatan 9. Örebro.

Fullständig utstyrel för hemgifter.
Färdigsydt dam- och barnlinne. Egen systerier. Profver sändas på begäran.
A. C. Cronquist & Son, Malmö. Riks 815.

Så ser den ut, den **Finaste**
60 öres toalettväl
M. ZADIGES BALSAMISKA
LANOLIN-CREME-TVAL
För bästa resultat

"FINN'S" Hårvatten
det yppersta för håret.
Befriar från mjäll och klåda, hindrar hårfall.
Erhålles till 2 kr. från **Finn, Ljungby I.**

LÄS
Gunnar Cederschiölds
intressanta skildring om VERDUN
publicerad i hans
nu högst aktuella bok:
»I väntan på segern».
Pris 3: 75.
C. W. K. GLEERUPS förlag.

Fås på apoteken
Bästa järnmedel
Utmärkt styrkande.
Apoteket Lejonet, Malmö.

Extrakt Kärnmjölk LEJONKÄRN
TRELLEBORGS ÅNGVALVANS AKTIEBOLAG
YPPERSTA HVETEMJÖLK

HERMODS KORRESPONDENSINSTITUT
Österg. 53 B. Dir. H. S. Hermod, Malmö.
Sänd mig gratis och utan förbindelse å min sida Ert illustrerade prospect för det yrke eller den kurs, framför hvilken jag markerat ett kors (X).
Frihandsteckning Elektr. maskinist.
Pennteckning Elektr. montörkurs
Landskapsteckn. Ångmaskinistkurs
Landskapsmåln. Landbrukskurs
Åkavarellmålning Realskolekurser
Pastellmålning Studentkurser
Porträttmålning Juridiska kurser
Bokföringskurser Tyska språkkurser
Kontoristkurser Engelska språkkurser
Stenografkurs Franska språkkurser
Byggnästarekurs Ryska språkkurser.

Namn.....
Adress.....
Idun 19. 3 16.....

Dr Heilmans
BLBKTRÖMEDIKINSKA INSTITUT.
NEURVSJKDOMAR och REUMATISKA
AKOMMOR.
Kungsporsplatsen 2, Göteborg.
Tel. 4546.

Doktor J. Arvedsons kurs
Sjukgymnastik, Massage
och Pedagogisk Gymnastik
medför enl. kungl. maj:ts medgifvande samma komp. o. rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. Dr J. Arvedson; adr. Odeng. 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
utlägges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar den 14 sept.
Prospect. gen. **Kapten J. Thulin, LUND.**

Göteborgs Gymnastiska Institut
Fullständigaste ettåriga kurs i Sjukgymnastik o. Massage.
Nästa årskurs börj. 15 Sept.
Begär utförligt prospekt!

ROYAL WINDSOR
Del berömda härstärkande vattnet.
Gifver grått hår dess ursprungliga färg. Borttager mjäll. Hindrar håret att falla af. Märkel grund. 1879. Beg. end. fl. med orden: *Royal Windsor Perfectionne*. En alljämt sig. försäljn. samt 30 års succés gar. Royal Windsors verkan. Pris kr. 5.- + porto.
Nederlag: **Franska Parfymmagasinet, Hollev., 21 Drottninggat. 21, Sthlm.**

Javana Lelu
det bästa medel för erhållande af långa ögonfransar och tjocka ögonbryn.
Pris 6 kr. + porto.
Franska Parfymmagasinet, Holleverant. 21 Drottningg. 21, Sthlm.

Majorskan Edmanns utsökta
Crème Idéale.
Försköna. Skyddar. Parfymmerar. Förnämsta Parfymmerier.

E. Wolstrups Badvatten
och samtliga preparater (yppersta medel för hudens vård).
Eksamförsäljare:
Anna Carlssons Parfymmagasin, Namngat. 12. Sthlm. (Midt för Kungsträdg.)

Turkiska badet
I Malmöringsbadet är öppet hvarje torsdag för damer. Yppersta medel för bibehållandet af smärt figur och fin hy. Badet är angenämast, om man är flera i sällskap. Pris före kl. 12 kr. 1.50, efter kl. 12 kr. 1.75.

Tvätt!
Tvättning och mangling af privat kläder utföres på ett i allo förstklassigt sätt i **Mälarebadets Tvätt- & Strykinrättning** till ett pris af **33 öre** pr kg. för tvättposter öfverstigande 30 kg. Afgiftsfri af hämtning och hemsändning.
Allm. 93 44. Riks 38 15.

Damer! Vårda Eder hud!
Genom att hvarje afton massera händer och ansikte med **Skin-Food** erhåller Ni en frisk och ungdomlig hy. Finnes hos samtliga parfym- och drogaffärer.

KVINNLIG TRÄDGÅRDSMÄSTARE
önskar arrendera trädgård jämte växthus och hönshus. Intresserad sökes som kompanjon. Svar märkt »Blommor» under adress S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm, f. v. b.

EN ENSAM MODER frågar om det finns någon god, välbärgad familj som vill taga en verkligt liten rar gosse som egen utan någon summa. Svar emotes tackesamt till lille »Lennart 1 1/2 år, Iduns exp.

Välsituerad barnlös familj
önskar som eget barn och utan ersättning upptaga en frisk och välartad cirka 2 års flicka, helst utan föräldrar och närmare anhöriga. Beträffande upplysningar och referenser lämnas. Svar, märkt »Godt hem», emotes under adress S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm, f. v. b.

Hushållselever.
I naturskönt belägen egen gård å Frösön mottagas för tiden 1 maj—1 okt. tre unga flickor, som vilja grundligt lära sig ekonomiskt ordna och sköta ett hem med mindre trädgård och hönseri.
Närmare upplysningar genom **FRU ESTHER WAHLSTEDT, f. d. skollöklärlärinna, adr. Östersund.**
Referenser: Föreståndarinnan för Fackskolan för huslig ekonomi, Fröken Ida Norrby, Uppsala; Folkskoleinspektör A. Eriksson, Östersund.

Bokbinderilektioner
gifvas af Fröken Kerstin Key, Villagat. 12 n. b. Riks 79 65. Allm. 110 35.

Karlskoga praktiska läroverk för kvinnor
Sommarkursen skola för utbildande av praktiskt dugande kvinnor, grundad 1893, börjar 15 maj. Skola för Allmänbildning, Husmodersskola, Realskola, Folkhögskola. I Folkhögskolan stipendier 25—125 kr. Erhållet i:a pris med diplom för guldmedalj i vävning, sömnad och konstslöjd m. fl. Slöjdlärlärinnor utbildas. Goda platser erhållas. Praktiska skolan för män börjar 1 nov. Prospekt mot dubbelt porto.
Adr.: **Karlskoga. JOH. LINDHOLM.**

Adress: Karlskoga. JOH. LINDHOLM.

Utmärkta organ
för
annonsering i landsorten
äro följande tidningar:

- Arvika: Arvika Tidning.
- Avesta: Avesta-Posten.
- Borlänge: Borlänge Tidning.
- Borås: Borås Tidning.
- Eksjö: Eksjö-Tidningen.
- Engelholm: Engelholms Tidning.
- Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.
- Eslöf: Skåningen Eslöfs Tidning.
- Falkenberg: Falkenbergs-Posten.
- Falun: Falu-Kuriren.
- Gefle: Gefle-Posten.
- Halmstad: Hallandsposten.
- Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall: Hudiksvallsposten.
- Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad.
- Härnösand: Härnösands-Posten.
- Höganäs: Höganäs Tidning.
- Hörby: Mellersta Skåne.
- Jönköping: Smålands Allehanda.
- Kalmar: Barometern.
- Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad: Karlstads-Tidningen.
- Kristinehamn: Ansgariposten.
- Laholm: Sydhalland.
- Landskrona: Landskrona-Posten.
- Länköping: Östgöta Correspondenten.
- Luleå: Norrbottens-Kuriren.

MUSIK-INSTRUMENT

Endast prima och väl justerade: Gitarrer, mandoliner, gitarrmandoliner, gitarrlutor, violiner, violonceller, citter, konsertinor, dragspel, flöjter, klarinetter, mässingsinstrument, sextetter af förstklassigt böhmisk tillverkning, svensk modell, till 355 och 490 kr. sextett pr extra kontant, trummor, fodral, strängar och öfriga tillbehör. Triumphoner (talapparater) och ljudskifvor med frälsningsarmestycken. Orglar och pianon från främsta fabriker. Hög rabatt vid extra kontant köp af orglar och pianon.

Frälsningsarméns berömda **TÉER och KAKAO**

Frälsningsarméns utmärkta tekniska fabriker
DENTOL, förstklassigt antiseptiskt munvatten och dito tandpasta.
ARMÉ-TVÅL, antiseptisk toalettvål.
VIOLA IDEAL, finaste toalettvål.
SKOKRÄM, terpentinfri **PUTSPULVER** och **PUTSKRÄM**. Bästa rengöringsmedel för metaller.

Erhållas vid eller genom hvarje Frälsningsarmékår, hos många hrr handlande eller direkt från

Frälsningsarméns Handelsdepartement, Östermalmgatan 24 o. 26, Stockholm 5. Telefoner Riks 85 81 Allm. 63 72. Filial: S. Allégat. 9, Göteborg. Rikst. 7376.
Rikt illustrerad varukatalog, innehållande fullständiga varuo. prisuppgifter, sändes på begäran gratis och franko.

Praktiska gångmattor
tillverkade af starkaste cellulosa-fiber, 60 cmtr breda, försäljas mot efterkräf genom Svenska Maskin-affären, Örebro, till 1 kr. per meter. Försök några meter på prof!

Bränslebesparing!
Köp vårt **Kaminbränsle** à Kr. 4.75 pr hl.
JOH. LUNDSTRÖM & Co. A.-B. Riks och Allm. Telefon **Namnrop "LUNDSTRÖMS"**

ÅRETS FÖRSTA
kvarial är nu snart slut och göra vi härmed en höflig påminnelse till våra ärade kvartalsprenumeranter att nu genast förnya prenumerationen. Därigenom undvikes oregelbundenhet i tidningens expediering vid kvartalsskiftet.
Vördsamt
IDUNS EXPEDITION.

Sita Birgittaskolan
Regeringsgatan 19—21.
Riks 14108. Allm. 5190.
Undervisning i: Klädsöm, Linnesöm, Barnkläder, Konstbroderi, Knyppling. Prospekt på begäran.

Bilder å porslin
efter insända fotografier. Elegantaste utförande. Finaste prydnads- och presentartiklar. Väggtallrikar, Vaser, Nipperaskar. Illustrerad prisurant på begäran, mot enkelt porto, från
BERNH. HEDLUND, NORRKÖRING.

egenskaper utmärka
Husqvarna Symaskiner:
Utomordentligt lätt gång. Mycket stor hastighet. Korta nålar. Största styrka. Mycket stor spole. Maskinen lämpar sig väl för brodering.

Örebro husmodersskola
VASATORGET 1. Tel. 976.
Gifver 6 veckors kurs fr. 2 maj—10 juni. Afgift med helinack. 150 kr. Skolan tillerkänd Guldmedalj och hederspris. Anmälan mottages af Fru Alf. Rystedt.

Tora Kulle, Lund.
Elever i konstväfnad och konst-sömnad emottagas ständigt. Begär prospekt!

Basta Klosetter
Garderobs-**Klosetter**
ÖREBRO KLOSETTFABRIK, Örebro.

DET NUMERA FÖRNÄMSTA HVETEMJÖLET
ÄR
KRISTAL PATENT

Pengar
sparas i mängd då den utmärkta koklådan IDEAL, HEMSMÖRKÄR-NAN m. fl. besparingsartiklar för hushållet användes. Begär prospekt från Hermeskontoret, Nyköping.

Skånska Handelsbanken.
Fonder 21,200,000 kronor.
Stockholmskontor: Arsenalsgat. 9.
Filialer: { Södermalmstorg 8.
Sturegatan 32.
Deposition } 4 1/2 %
Kapitalräkning } 4 1/2 %
Sparkasseräkning 4 %
Fondafdelning. Kassafack.

BRUNKEBERGS TEATERN
Alltid veckans bästa nyheter!
Idun utgifves denna vecka i A och B.